

BORÅS STAD

Årsredovisning stadsdelsnämnder 2015

Stadsdelsnämnden Väster

1 Inledning

Kommunfullmäktiges mål - uppföljning av 19 indikatorer

Av de 19 indikatorerna är 4 gröna, 8 gula och 7 röda. De bästa utfallen avser de miljörelaterade målen medan ansvaret för de unga är på väg och de personalrelaterade i huvudsak ej uppnådda.

Kommunfullmäktiges uppdrag - uppföljning av 10 uppdrag

Av de 10 uppdragen är 7 genomförda och 3 på väg att genomföras.

Grunduppdraget:

Brukarperspektivet

Generellt har efterfrågan varit högre än volymer i budget. Levererad produktionsvolym är ca 26 mkr över uppdraget i budget. Vad som däremot varit svårt att möta är olika former av extra behov och stöd i olika verksamheter. Efterfrågan och volymer inom äldreomsorgen har varit väsentligt högre än förväntat och vad avsedda resurser kunnat finansiera. Sammantaget har verksamheten generellt hållit kvalitet enligt budget.

Medarbetarperspektivet

En hög verksamhetsvolym i sig och de besparingsåtgärder som genomförts under året har genomgående ställt stora krav på alla medarbetarna och chefer. Sjukskrivningarna har fortsatt öka och hälsomåttet försämrats. Antalet timavlönade fortsätter minska men ej i takt med målen. Svårigheter att kunna rekrytera inom flera kompetensområden belastar befintlig personal.

Verksamhetsperspektivet

Den verksamhetsutveckling som varit planerad har i huvudsak genomförts. Volymen nya IT-verktyg som skall implementeras i vardagen på kort tid har ännu inte gett full effekt. Rekryteringssvårigheter har haft negativ påverkan i verksamheten.

Ekonomiperspektivet

Stadsdelsegen verksamhet

Det bokförda ekonomiska resultatet är ett underskott om 11,6 mkr. Resultatet är belastat med 1,3 mkr för sociala investeringsprojekt som ej erhållit finansiering och 0,7 mkr ej bokförda intäkter. Verkligt resultat är därför - 9,6 mkr och ackumulerat resultat -9,0 mkr.

Nettokostnadsutvecklingen mellan 2014 och 2015 var 4,7 % medan kommunbidraget ökat med 4,2 %.

Personalkostnadsandelen av kostnadsmassan, har varit konstant c 60 % under de senaste åren. Köpt verksamhet har ökat de senaste åren och är nu 34 %. Det innebär en ej planerad och långsiktigt ofinansierad kostnads- och volymökning. Här avses äldreomsorgen och i mindre utsträckning tillfälligt IFO barn och familj. Som en följd av beslutade anpassningsåtgärder under året, för att motverka effekterna av volymökningen, har övriga kostnader minskats inom flertalet verksamheter. Det ackumulerade resultatet från det att stadsdelen bildades uppgår till -10,3 mkr.

Kommungemensam verksamhet

Äldreomsorgen redovisar ett underskott om 1,1, mkr varav 0,6 mkr avser ännu ej reglerad ersättning till Byttorpsklint för ökad nattbemanning och 0,5 enhetschef som var justeringar som gjordes i samband med att verksamheten togs över i egen regi under hösten. Begärs kompenseras i bokslutet.

IFO underskott 1,4 mkr i produktionen och ett överskott om 1,1 mkr i anslagsfinansierad verksamhet. Har ej erhållit 0,3 mkr för beslutat socialt investeringsprojekt vilket kommer göras i stadens bokslut. Sammantaget i balans.

2 Strategiska målområden - indikatorer och uppdrag

2.1 Människor möts i Borås

Kommunfullmäktiges indikatorer	Utfall 2013	Utfall 2014	Målvärde Staden 2015	Målvärde 2015	Utfall År 2015
■ Antal genomförda medborgardialoger.	4	4	26	4	2
◆ Personer som en hemtjänsttagare möter, antal/14 dagar (medelvärde).	18	17	12	14	16
■ Andel personer i äldreboende med aktuell genomförandeplan, ej äldre än sex månader, %.		94,3	100	94	76,9
■ Antal lägenheter som är trygghetsbostäder.		8	250	40	8

Antal genomförda medborgardialoger.

Målet är inte uppnått. Nämnden har deltagit i en rad aktiviteter där dialog med medborgarna ingått, dock har inte konceptet medborgardialog tillämpats fullt ut vid de tillfällena. Nämnden har genomfört en medborgardialog för att efterfråga hur medborgarna uppfattar servicen på Göta och Kristinebergs bibliotek. Dialogen genomfördes på Göta vid ICA Maxi med gott resultat. En erfarenhet som gjordes var att de elektroniska enkätsvaran inte tydliggjorde var svarande bor vilket ledde till att inte enbart västerbor deltog i dialogen. Vidare har nämnden deltagit vid tre tillfällen i den medborgardialog om Översiktplanen som genomfördes av Samhällsbyggnadsnämnden.

Nämnden kommer under 2016 att fortsätta genomföra medborgardialoger då det gäller till exempel bibliotekens service i Viskafors och Sandared.

Personer som en hemtjänsttagare möter, antal/14 dagar (medelvärde).

Kontinuitetsmålet för Väster, är inte uppnått. Utfallet är i nivå med övriga stadsdelar och har förbättrats i jämförelse med föregående år. Två hemtjänstenheter av sju uppnår kontinuitetsmättet för Väster. Kontinuiteten påverkas negativt av hög sjukfrånvaro, svårigheter inom insats- och bemanningsplanering samt skiftande vårdtyngd och omsorgsbehov. För att förbättra kontinuiteten bör sjukfrånvaron minska, insats- och bemanningsplaneringen förbättras.

Andel personer i äldreboende med aktuell genomförandeplan, ej äldre än sex månader, %.

Så når nämnden målet för indikatorn

Målet för andel aktuella individuella genomförandeplaner är inte fullt ut uppnått. Enligt mätning i oktober - 15 i nya verksamhetssystemet uppgick antalet aktuella genomförandeplaner till 77 %. Skillnaden mellan verksamhetens mål på 94 % och faktiskt resultat förklaras till stor del av att nya anvisningar i nytt system inte fullt ut hade uppmärksamats. Efter oktober har enhetscheferna gått igenom felhanteringarna, men aktuell statistik efter det har inte gått att få ut.

Antal lägenheter som är trygghetsbostäder.

Målet för antalet trygghetsbostäder för 2015 var 40. Förseningar i ombyggnationen av Spinnaren gör att beräknade nytillkomna 32 inte tas i bruk förrän våren - 16.

2.1.1 Kommunfullmäktige

Uppdrag	Status År 2015	Kommentar
Möjlighet ska ges pensionärer att i närheten av sina bostäder äta näringsriktig kost i en trivsamt miljö.	 Genomfört	Inom Stadsdel Väster finns i anslutning till befintliga träffpunkter på Fagersro, Sanderöd och Byttorpsklint restauranger i trivsamt miljö. Under 2015 - början av 2016 renoveras Spinnaren på Norrby, där kommer restaurangverksamhet att återuppstå sommaren -16.
Stadsdelsnämnderna uppdras att i möjligaste mån inkludera de äldre i matlagningen och skapa en meningsfull måltidssituation.	 Genomfört	På träffpunkterna finns och används möjligheterna till matlagning i viss mån. Eftersom det finns restauranger i direkt anslutning till träffpunkterna efterfrågas inte matlagning i någon större utsträckning. Däremot förekommer gemensamma måltider med extra fin inramning frekvent på alla träffpunkter.
Stadsdelsnämnd Väster uppdras att lägga ut Byttorps klint på förnyad entreprenad.	 Delvis genomfört	Upphandlingen pågår enligt fastställd tidplan. Anbud har inkommit och skall utvärderas. Verksamhetsövergång till förnyad entreprenad är planerad till oktober 2016.
Den som i kommunens verksamhet får mat serverad i hemmet ska få fler valmöjligheter. Maten till förskolor, skolor och äldreboenden produceras och lagas så nära de som ska äta som möjligt. Matkort ska utredas av Stadsdelsnämnd Väster.	 Genomfört	<p>2013-10-07 beslutade Kommunfullmäktige att inriktningen för matdistribution ska utgå ifrån individens behov och att det därför ska finnas alternativa lösningar. Dessa alternativ är:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Färdiglagad mat som handlas i affären i samband med övriga inköp. - Hänvisning eller ledsagning till kommunens restauranger. - möjlighet att få delta i matlag. - hjälp med matlagning i hemmet. <p>Om inte något av ovanstående alternativ fungerar för brukaren så erbjuds färsk kyld mat. Det kan även finnas individuella behov som ger stöd för varm matdistribution. Antalet personer som får kyld mat hemlevererad har succesivt minskat vilket är en indikation på att fler får sitt huvudmål tillgodosett på annat sätt än matdistribution. I verksamhetssystemet TES kommer finnas möjlighet att följa upp tillämpning av de olika alternativen på ett bättre sätt.</p> <p>Att införa matkort för äldre skulle innebära ytterligare ett alternativ till ovanstående och därmed också en generösare tillämpning än vad socialtjänstlagen säger. Matkort är en ambitionsökning som innebär en kostnadsökning och bedömningen är att det inte går att genomföra utan extra medel.</p>

Uppdrag	Status År 2015	Kommentar
		Fler större och moderna enheter och restauranger med tillagningskök inom förskola, skola och äldreomsorg har möjliggjort att fler gäster än tidigare får mat som lagas på samma enhet där den serveras.

2.2 Vi tar gemensamt ansvar för barn och unga

Kommunfullmäktiges indikatorer	Utfall 2013	Utfall 2014	Målvärde Staden 2015	Målvärde 2015	Utfall År 2015
 Andel elever i åk 9 som är behöriga till något nationellt gymnasieprogram, %.		86,4	100	89	81,4
 Andel elever som upplever att elevrådets, eller liknande inflytandeforum, arbete tas på allvar av grundskolan, åk 4-9, %.		72,7	100	100	73
 Genomsnittligt meritvärde i årskurs 9.	203,5	211,8	220	215	210,4
 Andel elever i åk 9 med minst godkänt i alla ämnen, %.	70,8	75,9	100	77	74,2
 Andel elever som känner sig trygga i grundskolan, åk 4-9, %.		93,1	100	100	89,3
 Barn på förskola där barnen deltar vid planering av förskolans (veckans) aktiviteter, andel i %.	82	91,4	100	95	97
 Andel föräldrar som känner sig trygga när de lämnar sitt barn på förskolan, %.		96,7	100	100	97,6
 Andel elever i åk 5 som upplever att läraren förväntar sig att de ska nå målen i alla ämnen, %.	83,7	96,3	100	100	95,8
 Andel elever i åk 8 som upplever att läraren förväntar sig att de ska nå målen i alla ämnen, %.	85,4	93,3	100	100	95,1

Andel elever i åk 9 som är behöriga till något nationellt gymnasieprogram, %.

Målvärdet är inte uppnått. Resultatet är 4 % sämre än föregående år. Inom området finns det många elever i behov av stöd, såväl socialt som pedagogiskt. Under 2013 och 2014 har det kommit många nyanlända elever till Stadsdel Väster, vilket innebär en stor utmaning i undervisningen. Skolans förmåga att organisera för, fördela pedagogiska resurser för och undervisa elever i behov av stöd behöver ytterligare utvecklas. Ett framgångsrikt koncept som använts är att sätta in intensivträning i perioder där brister i kunskaperna har upptäckts. Satsningar för att fortsätta att utveckla undervisningen genomförs

inom matematik, läsning och bedömning för lärande, BFL. En av orsakerna till att målvärdet inte nåtts är även bristande resurser.

Andel elever som upplever att elevrådets, eller liknande inflytandeforum, arbetas på allvar av grundskolan, åk 4-9, %.

Målvärdet är inte uppnått. Resultatet är på samma nivå som förra året. På alla skolor finns det elevråd. Elevråden har en bred representation från olika årskurser och klasser. De träffar regelbundet skolledning och utsedda lärare för att avhandla gemensamma frågor. Verksamheten vill utveckla detta arbete till att mer handla om arbetsmiljö, klimat och undervisning än detaljfrågor. Analysen är att elevrådets uppdrag och arbete på ett bättre sätt ska synliggöras och förankras hos alla elever. En mycket viktig del i detta arbete är att på ett bättre sätt förklara vad inflytande och elevdemokrati är och hur det ska bedrivas. Ramar och förutsättningar måste tydligare klargöras.

Genomsnittligt meritvärde i årskurs 9.

Målvärdet är inte uppnått. Resultatet ligger i nivå med förra årets och är endast 1,4 meritpoäng sämre än föregående år.

Andel elever i åk 9 med minst godkänt i alla ämnen, %.

Målvärdet är inte uppnått. Resultatet är 1,7 % sämre än föregående år. Inom området finns det många elever i behov av stöd, såväl socialt som pedagogiskt. Under 2013 och 2014 har det kommit många nyanlända elever till Stadsdel Väster, vilket innebär en stor utmaning i undervisningen. Skolans förmåga att organisera för, fördela pedagogiska resurser för och undervisa elever i behov av stöd behöver ytterligare utvecklas. Ett framgångsrikt koncept som använts är att sätta in intensivträning i perioder där brister i kunskaperna har upptäckts.

Satsningar för att fortsätta att utveckla undervisningen genomförs inom matematik, läsning och bedömning för lärande, BFL.

En av orsakerna till att målvärdet inte nåtts är även bristande resurser.

Andel elever som känner sig trygga i grundskolan, åk 4-9, %.

Målvärdet är inte uppnått. Resultatet är 3,8 % sämre än förra året. Insatser som genomförs på skolorna handlar om främjande, förebyggande och åtgärdande arbete, och finns inom ram för värdegrunds- och likabehandlingsarbetet på skolorna. Insatserna tar avstamp i det som visats vara mest verkningsfullt enligt vetenskap och beprövad erfarenhet. Skolorna har gjort analyser och det finns insatser för ökad trygghet i alla skolor.

Barn på förskola där barnen deltar vid planering av förskolans (veckans) aktiviteter, andel i %.

Målvärdet för stadsdelen är uppnått men Borås Stads målvärde är inte ännu uppnått. En enhet har haft stor personalrörlighet och på denna enhet behövs riktade insatser göras för att få ett bättre resultat. 2016 års prioriterade mål med ökad professionalism ligger helt i linje med detta arbete.

Andel föräldrar som känner sig trygga när de lämnar sitt barn på förskolan, %.

Arbetet som har genomförts kring förbättrad kommunikation på förskolorna har ökat andelen föräldrar som känner sig trygga när de lämnar sina barn på förskolan och målvärdet för perioden är uppnått. Resultatet är högre än snittet i Borås Stad, men fortsatt arbete kommer att ske för att nå stadens målvärde.

Andel elever i åk 5 som upplever att läraren förväntar sig att de ska nå målen i alla ämnen, %.

Målvärdet är inte uppnått. Resultatet ligger på samma nivå som förra året. Åtgärder som bidragit till resultatet är utvecklingsarbetet bedömning för lärande, BFL, samt arbetet för att alla vuxna i skolan ska visa att man tror på varje elevs förmåga och vilja. Att de vuxna i skolan har höga positiva förväntningar på varje elev. Detta arbete ska fortsätta.

Andel elever i åk 8 som upplever att läraren förväntar sig att de ska nå målen i alla ämnen, %.

Målvärdet är inte uppnått. Resultatet är dock bättre än förra året. Åtgärder som bidragit till resultatet är utvecklingsarbetet bedömning för lärande, BFL, samt arbetet för att alla vuxna i skolan ska visa att man tror på varje elevs förmåga och vilja. Att de vuxna i skolan har höga positiva förväntningar på varje elev. Detta arbete ska fortsätta.

2.2.1 Kommunfullmäktige

Uppdrag	Status År 2015	Kommentar
Fritidshemmens personal ska ges möjlighet till planeringstid.	 Genomfört	I grundskemat på fritidshemmen finns planeringstiden utlagd för personalen. Vid sjukdom behöver man i vissa lägen inskränka på den schemalagda planeringstiden.
I varje tidigare kommun del ska det finnas minst en öppen förskola.	 Delvis genomfört	I dagsläget finns två öppna förskolor, dvs det saknas öppen förskola i två av de tidigare kommundelarna. Bedömningen är att det saknas ekonomisk möjlighet att prioritera bort annan verksamhet för att starta ytterligare två öppna förskolor.
Konceptet "Gående skolbuss" ska provas av en skola i varje stadsdel och därefter utvärderas.	 Genomfört	Gående skolbuss är prövat på Byttorpskolan och Daltorpskolan under höstterminen 2015 och utvärdering är inskickad.
Stadsdelsnämnderna ska ge möjlighet för enskilda skolenheter att ge sitt arbete en speciell profil. Detta kan ge skolan ökad attraktionskraft. Bland annat kan spetsutbildningar i vissa ämnen införas.	 Genomfört	Alla skolor har möjlighet att profilera sin verksamhet på olika sätt. Inom området finns ett prioriterat mål om att skolornas attraktivitet ska öka och där finns profilering med som en bra strategi.

2.3 Ekologisk hållbarhet lokalt och globalt

Kommunfullmäktiges indikatorer	Utfall 2013	Utfall 2014	Målvärde Staden 2015	Målvärde 2015	Utfall År 2015
 Andel ekologiska livsmedel, %.	14	18,6	25	25	29,1
 Andel förskolor, grundskolor och gymnasieskolor som har utmärkelsen Grön Flagg eller annat certifierat		16,7	56	50	51,1

Kommunfullmäktiges indikatorer	Utfall 2013	Utfall 2014	Målvärde Staden 2015	Målvärde 2015	Utfall År 2015
miljöledningssystem, %.					
 Antal arbetsplatser inom Borås Stad som serverar Fairtrade-märkta produkter.	17	43	350	50	50

Andel ekologiska livsmedel, %.

Den ekologiska andelen totalt för Stadsdelen är strax över 29 % och målet för 2015 är därmed uppnått. När mätningen endast görs på Kostverksamheten är resultatet hela 33,5 %.

Måluppfyllelsen är kopplad till ett gynnsamt livsmedelsavtal med stort antal ekologiska produkter samt samverkan mellan kostverksamhet och övrig verksamhet för att öka det totala resultatet.

Andel förskolor, grundskolor och gymnasieskolor som har utmärkelsen Grön Flagg eller annat certifierat miljöledningssystem, %.

Stadsdelsnämnden har 34 förskolor, 18 av dem har Grön Flagg och de övriga 16 har ett pågående certifieringsarbete. Stadsdelsnämnden har 13 grundskolor, 6 av dem har Grön Flagg och övriga förbereder Grön Flagg.

Antal arbetsplatser inom Borås Stad som serverar Fairtrade-märkta produkter.

Målvärdet för stadsdelen är uppnått. Trenden är att andelen enheter som kan erbjuda Fairtradeprodukter ökar. Ett sortiment med bland annat choklad, kaffe, te och bananer är upphandlade. I samband med "fairtradefika-dagen" så informerades extra om ämnet.

2.3.1 Kommunfullmäktige

Uppdrag	Status År 2015	Kommentar
En plan för minskat matsvinn inom verksamheterna ska tas fram av Stadsdelsnämnd Väster.	 Delvis genomfört	Handlingsplanen för minskat matsvinn är påbörjad men kopplad till arbetet med kostpolicyn som ska beslutas i februari 2016. I samband med att policyn är klar kommer handlingsplanen för minskat matsvinn färdigställas. Redovisning till T1.

2.4 Ekonomi och egen organisation

Kommunfullmäktiges indikatorer	Utfall 2013	Utfall 2014	Målvärde Staden 2015	Målvärde 2015	Utfall År 2015
 Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid, %.	6,8	7,5	6	6,9	8,4
 Arbetad tid för timavlönade omräknat till årsarbeten.	132	132,4	475	100	127
 Hälsa - 1 år utan sjukfrånvaro, andel i %.	30,5	30,1	35	33	28

Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid, %.

Nämnden når inte målvärdet för indikatorn. Sjukfrånvaron har fortsatt att öka under, ökningen har skett på alla områden. IFO har haft en ökning under året men uppnår målvärdet för indikatorn. Detta gäller även för område administration. Även inom övriga områden finns det vissa enheter som uppnår målvärdet. Alla enheter som inte har nått målvärdet har sjukfrånvaron som prioriterat mål i respektive verksamhetsplan och ett kontinuerligt arbete pågår med stöd från personalfunktionen.

Arbetet med att utbilda hälsoinspiratörer har kommit igång på de flesta områdena men ännu inte gett någon effekt på sjukfrånvaron. Förvaltningens personalfunktion har tagit fram en hälsoplan för att ge verksamhetens chefer ytterligare stöd i arbetet med att skapa friskare arbetsplatser. Målsättning är att ett mer förbyggande arbetssätt ska etableras, parallellt med att rehabiliteringsarbetet fortlöper.

De statsbidrag som kommer skola, förskola och äldreomsorg till del är avsedda att öka bemanningen i verksamheterna och förväntas ge en positiv effekt på sjukfrånvaron.

Under året har staden genomfört den medarbetarenkät där medarbetarna ges möjlighet att lyfta fram hur de upplever sitt arbete och sin arbetsmiljö. Trots att sjukfrånvaron har ökat sedan den senaste enkäten för två år sedan så är resultatet av 2015 års medarbetarenkät förbättrat. Inom frågeområdet "Arbetsklimat och trivsel" är det genomsnittliga resultatet på de sju ton frågorna 4,0 på en femgradig skala.

Arbetad tid för timavlönade omräknat till årsarbeten.

Nämnden når inte målvärdet för indikatorn. Den arbetade tiden för timavlönade har sjunkit lite på förvaltningen som helhet. Värdet för indikatorn brukar följa indikatorn för sjukfrånvaro då behovet av timavlönade vikarier ökar i samband med ökad sjukfrånvaro. Inom förskola, skola, IFO, kost och lokalvård stämmer det här sambandet. På samtliga dessa områden har både sjukfrånvaro och den arbetade tiden för timavlönade ökat. Inom område äldreomsorg har den arbetade tiden för timavlönade sjunkit med motsvarande nio årsarbetare. Detta beror till viss del på att arbetet med resurspass inom äldreomsorgen har påbörjats.

Hälsa - 1 år utan sjukfrånvaro, andel i %.

Andelen medarbetare med ett år utan sjukfrånvaro har sjunkit något sedan årets början och nämnden når inte målvärdet för indikatorn. Detta är till viss del en konsekvens av den ökade sjukfrånvaron. Nämnden har påbörjat ett arbete med friskronder och inventering av friskfaktorer i syfte att arbeta mer hälsofrämjande. Nämndens strategi för att minska sjukfrånvaron och förbättra hälsotalen är att öka medarbetarnas möjlighet till delaktighet och att skapa förutsättningar för cheferna att utöva sitt ledarskap.

2.4.1 Kommunfullmäktige

Uppdrag	Status År 2015	Kommentar
Stadsdelsnämnderna uppdras att redovisa hur minskade kostnader för livsmedel, givet den nya livsmedelsupphandlingen med oförändrade kvalitetskrav, skapar ökat ekonomiskt utrymme i övrig verksamhet.	 Genomfört	Utifrån lagade antal portioner 2015 inom stadsdelens kostverksamhet har avtalet inneburit en kostnadsänkning på 800 tkr, räknat från mars som var avtalsstarten. Utifrån budgeterat antal portioner 2016 så bedöms kostnaden bli 974 tkr lägre jämfört med föregående livsmedelsavtal.

3 Stadsdelsverksamhet

3.1 Resultat

Ekonomiskt sammandrag

Tkr	Bokslut 2013	Bokslut 2014	Budget 2015	Bokslut 2015	Avvikelse
Sålda platser	31 546	32 900	35 748	38 287	2 539
Statsbidrag	22 399	25 165	20 532	31 625	11 093
Avgifter och övriga intäkter	179 781	187 397	180 851	181 059	208
Summa Intäkter	233 726	245 462	237 131	250 971	13 840
Personal	-644 039	-672 738	-706 306	-704 524	1 782
Lokaler	-106 591	-106 871	-109 064	-108 279	785
Köpta platser	-314 178	-366 667	-371 827	-393 712	-21 885
Övrigt	-236 590	-211 457	-204 121	-210 256	-6 135
Summa kostnader	-1 301 398	-1 357 733	-1 391 318	-1 416 771	-25 453
Buffert (endast i budget)					
Nettokostnad	-1 067 672	-1 112 271	-1 154 187	-1 165 800	-11 613
Kommunbidrag	1 063 992	1 107 558	1 154 187	1 154 187	0
Resultat efter kommunbidrag	-3 680	-4 713	0	-11 613	-11 613
Godkänt ianspråktaget ackumulerat resultat		2 000			
Resultat jfr med tillgängliga medel	-3 680	-2 713	0	-11 613	-11 613
Ackumulerat resultat	5 275	562	562	-11 051	-10 330

Intäkter från äldreomsorgens försäljning av omsorgstimmar för 720 tkr under 2015 är ej intäktsbokförda 2015 utan bokförs 2016.

Kommunbidrag för sociala investeringar beslutade av KS om 1,3 mkr har ej tillförts stadsdelen utan kommer beaktas när KS fastställer nämndens ackumulerade resultat.

Årets verkliga resultat är därför -9,6 mkr och det ackumulerat resultat - 9,0 mkr.

Resultatanalys

Det bokförda resultatet är ett underskott om 11,6 mkr. En intäkt från äldreomsorgens försäljning av omsorgstimmar motsvarande 701 tkr har ej inräknats i resultatet utan bokförs 2016. Beslutade sociala investeringsprojekt utan kommunbidrag för 1 315 tkr kommer finansieras vid fastställande av årets ackumulerade resultat. Analysen av resultatet görs i det följande exklusive dessa resultatstörande poster.

Årets operativa resultat är ett underskott om ca 9,6 mkr vilket motsvarar ca 0,8 % av årets kommunbidrag. Underskottet är koncentrerat till äldreomsorgen som under 2014 - 2015 legat på en ca 20 st högre volym köpta VÅBO-placeringar än perioden 2012-2013. Detta är den enskilt främsta förklaringen till budgetavvikelsen och kostnadsutvecklingen avseende köpta platser i redovisningen

ovan. Se vidare under "Äldreomsorg" kap 3.2.8 och 3.3.8. Beslutad åtgärdsplan, se kap 3.2, har fokus på volymer inom äldreomsorgen. Övriga verksamheter ligger vid årsskiftet i kostnadsnivå med budget 2016.

Resultatutvecklingen de senaste åren två har till stor del varit kopplat just till köpta platser/köpt verksamhet. Här har förskolan och skolan haft en positivare utveckling än vad som förväntats i budgetarna medan den negativa utvecklingen inom äldreomsorgen de senaste två åren är tydlig. Inför 2016 har ett visst ökat utrymme skapats för den köpta volymen och bufferten utökats. En annan åtgärd är den utökade samverkan och samlokalisering som skapats för de tre stadsdelarnas funktioner för biståndsbedömning inom äldreomsorgen.

Kommunbidrag

Beslut	Kommunbidrag i tkr
KF:ds årsbudget	1 147 450
KF:s beslut 28 maj	4 687
varav: skolskjuts 900 tkr	
läromedel 1 534 tkr	
IKT grundskolan 1 022 tkr	
fritid 1 141 tkr	
Kompensation särskild lönesatsning	1 650
Justering i KS om nämndbudget	400
TOTALT	1 154 187

Sociala investeringsprojekt om 1 106 tkr inom skolan och 209 tkr inom IFO barn och familj har ej erhållit kommunbidrag utan regleras vid fastställande av ackumulerat resultat.

3.1.1 Resultat-, nettokostnads-, lönekostnads och personalvolymsutveckling

Förskolan och skolan har haft löpande volymökningar på grund av den demografiska utvecklingen men den har finansierats inom ramuppräknigen. Förskola och skola står för närmare 60 % av stadsdelens nettokostnadsökning och är till stor del volymrelaterad dvs sammanhänger med stadens demografiska utveckling och därmed viktig att beakta när kommande prognoser och ambitioner för befolkningsutvecklingen utarbetas. Stadsdelen har i sin lokalplan 2015 angivit att förskolan direkt behöver utökad kapacitet för att möta förväntad efterfrågeökning medan skolan teoretiskt klarar kapaciteten fram till ca 2019 vartefter ny kapacitet behöver skapas.

Äldreomsorgen står för ca 25 % av nettokostnadsutvecklingen men har inte den naturliga kopplingen till en demografisk utveckling och skall anpassas enl beslutad handlingsplan.

Övriga nettokostnadsförändringar är av väsentligt mindre dimensioner.

Nettokostnadsutvecklingen ligger totalt för den stadsdelsegna verksamheten på nivån 4,2 % mellan 2012 och 2013 vilken ökat till 4,8 % mellan 2014 och 2015. Kommunbidraget har ökat med 4,1 resp 4,2 % samma period.

% - utveckling	Årets utfall jämfört med föregående års utfall
Nettokostnadsutveckling	4,8%
Lönekostnadsutveckling (exkl arvoden)	5,0%
Personalvolymsutveckling	2,1%

Personalvolymsutveckling

Personalvolym beräknad som personalkostnad - löneökning.

Personalvolymen, se tabell nedan, har reallt ökat inom förskola och skola. Äldreomsorgens ökning beror till stor del på införandet av heltider hösten 2014. IFO har överlämnat ansvaret för flyktingboenden till SDN Norr. Administrationen har utökat genom personalspolen fått utökat uppdrag men vakansen av förvaltningschef delar av 2014 ser också ut som en ökning mellan åren. De mindre verksamheternas förändringar är i realiteten mycket små och sammanhänger med vakanser.

tkr	2015	2014	Förändring	
	jan-dec	jan-dec	tkr	%
Förskola	161 597	154 129	7 467	+4,8
Grundskola inkl fritidshem	236 040	230 355	5 685	+2,5
Äldreomsorg	144 381	142 082	2 300	+1,6
IFO	10 738	11 639	-901	-7,7
Kultur	7 773	7 741	32	+0,4
Fritid	8 806	9 001	-195	-2,2
Förebyggande	3 810	4 115	-305	-7,4
Administration	14 355	14 010	345	+2,5
Särskilda servicefunktioner	66 278	67 060	-782	-1,2
Totalt stadsdelen	653 779	640 133	13 646	+2,1

3.2 Budgetavvikelse

Verksamheternas nettokostnader

Tkr	Budget 2015	Bokslut 2015	Avvikelse Tkr	Avvikelse %
Gemensam administration	19 340	19 280	60	0,31
Förebyggande arbete	5 300	4 686	614	11,58
Fritid	15 100	13 898	1 202	7,96
Kultur	9 630	9 624	6	0,06
Förskola	229 680	226 918	2 762	1,20
Grundskola inkl. särskola, fritidshem	459 500	454 775	4 725	1,03
Individ- och familjeomsorg	58 000	62 960	-4 960	-8,55
Äldreomsorg	350 200	373 659	-23 459	-6,70
Intern service	0	0	0	
Buffert inom årets kommunbidrag	7 437	0	7 437	100
Summa	1 154 187	1 165 800	-11 613	-1,01

Resultatet är belastat med kostnader för sociala investeringar avseende skola med 1 106 tkr och IFO 209 tkr för vilka kommunbidrag ej tillförts vilka KS kommer reglera vid fastställande av ackumulerat resultat.

Intäkter från äldreomsorgens försäljning om 701 tkr är ej bokförda 2015 utan bokförs 2016. Äldreomsorgens verkliga budgetavvikelse är därför - 22 739 tkr.

Den verkliga summerade budgetavvikelsen 2015 är därför - 9 577 tkr.

Väsentliga budgetavvikelser

Den enskilt största budgetavvikelsen är inom äldreomsorgen där volymen VÅBO-placeringar och hemtjänststimmar är väsentligt över budget. Åtgärdsprogram, se nedan, har som senaste åren haft fokus på att minska beslut av insatser för att nå en nivå enligt kommunfullmäktiges resursfördelning. I avsnittet om äldreomsorg beskrivs avvikelser och utveckling av bl a volymen.

IFO barn och familj hade i våras ett större antal placeringar än normalt och även förälder-barn placeringar vars dubbla effekt ej syns i volymtalen. Läget har planat ut under året och är i nivå med budgetförutsättningarna vid årsskiftet. Därför har inga nämndbeslut om extra åtgärder satts in under året.

Övriga verksamheter redovisar överskott främst som kompenserande åtgärder för att så långt möjligt möta underskottet inom äldreomsorgen.

Åtgärder

Två åtgärdsplaner har fastställts av Stadsdelsnämnden under året.

Åtgärdsplan 1

- med volymbegränsande effekter inom äldreomsorgen ingick i tertialrapport 1/2015.

1. Minska antalet VÅBO-placeringar med 8 placeringar motsvarande 3 mkr juni-december mot utfall jan-maj.

2. Färre beslut korttidsdygn motsvarande 2,4 mkr

3. Restriktivare beslut genom hänvisning till alternativa lösningar.
4. Färre tillsynsbeslut under natt.
5. Hälsobevarande åtgärder i syfte att minska sjukskrivningar
6. Tillämpa optimerad bemanning för att stödja övriga åtgärder.

Efter utvärdering i tertialrapport 2/2015 beslutades om förnyad åtgärdsplan i november.

Åtgärdsplan 2

- med volymbegränsande åtgärder inom äldreomsorgen

- Minska volym VÅBO-beslut med 10 mot läget i september. Vid ansökan om VÅBO skall omsorgsbehovet i första hand tillgodoses med hemtjänst
- Korttidsdygn skall ej öka mot nivån i september. Vid ansökan om korttid skall behovet i första hand klaras med utökad hemtjänst.
- Prioritetsordning för hur ansökningsärenden skall hanteras.

samtliga volymer skall vara i nivå med budget 2016 kommande årsskifte.

För övriga verksamheter skall investeringar (driftinvesteringar) och strategiskt större inköp som planeras inte genomföras 2015.

3.2.1 Administration

Budgetavvikelse

Verksamheten har en positiv budgetavvikelse med 60 tkr. Frånvaro har enbart till viss del kompensrats med vikarier, till största del har arbetsuppgifter fördelats inom befintliga personalgrupper.

Resultatanalys

Verksamheten har en positiv budgetavvikelse om 60 tkr.

Volymavvikelse:

Verksamheten har ingen volymavvikelse att rapportera.

Prisavvikelse:

Verksamheten har ingen prisavvikelse att rapportera.

Effektivitetsavvikelse:

Verksamheten har en positiv effektivitetsavvikelse på 60 tkr och då kvaliteten varit enligt budget är det i form av högre produktivitet. Personalkostnaderna är lägre än budgeterat beroende på att frånvaro i form av sjukdom och tjänstledighet enbart till viss del kompensrats med vikarier, till största del har arbetsuppgifter fördelats inom befintliga personalgrupper.

3.2.2 Förebyggande

Budgetavvikelse

Verksamhetens positiva budgetavvikelse är 614 tkr. Avvikelsen består av medveten vakanshållning, 480 tkr, och stor restriktivitet gällande inköp under året för att bidra till stadsdelens totala resultat.

Resultatanalys

Verksamhetens har en positiv budgetavvikelse om 614 tkr.

Volymavvikelse:

Ingen volymavvikelse i förhållande till budget.

Prisavvikelse:

Ingen prisavvikelse att rapportera.

Effektivitetsavvikelse:

En positiv effektivitetsavvikelse med 614 tkr. Avvikelsen består av restriktivitet gällande inköp under året för att bidra till stadsdelens totala resultat med ca 130 tkr samt högre produktivitet med ca 480 tkr, då verksamheten bedrivits trots viss vakanshållning.

3.2.3 Fritid

Budgetavvikelse

Verksamheten har en positiv budgetavvikelse med 1 202 tkr. Personalkostnaderna har under året varit ca 400 tkr lägre än budgeterat. Orsaken till de lägre personalkostnaderna beror på vakanser inom verksamheten och svårigheter med rekrytering av vikarier. Merparten av budgetavvikelsen, 700 tkr, avser extra tilldelning av sommarverksamhetsmedel som ej förbrukats helt. Under året rådde stor restriktivitet gällande inköp för att bidra till stadsdelens totala resultat.

Resultatanalys

Verksamhetens har en positiv budgetavvikelse om 1 202 tkr.

Nämnden tillförde verksamheten 1 100 tkr som skulle möjliggöra extra satsningar på sommarverksamhet för ungdomar. Av dessa har 400 tkr förbrukats. Resterande 700 tkr innefattas i budgetavvikelsen men räknas bort i effektivitetsavvikelsen.

Volymavvikelse:

Verksamheten har under året haft öppet fler timmar än budgeterat.

Volymavvikelse motsvarande 500 tkr eller ca +376 timmar i förhållande till budget. Under året har verksamheten på Norrbyområdet utvecklats i olika former.

Prisavvikelse:

Ingen prisavvikelse i förhållande till budget.

Effektivitetsavvikelse:

En positiv effektivitetsavvikelse motsvarande 1 000 tkr i form av högre produktivitet. Vakanser inom verksamheten påverkar dock kvaliteten negativt. Detta märks på att kontinuiteten försämras både i processerna gällande verksamhetsutveckling och i relationsskapandet mellan personal och besökare som är viktigt för att skapa trygghet och förtroende i det främjande arbetet.

3.2.4 Kultur

Budgetavvikelse

Verksamheten har en positiv budgetavvikelse på 6 tkr.

Resultatanalys

Verksamhetens har en positiv budgetavvikelse om 6 tkr.

Volymavvikelse:

Verksamheten har nått målet gällande öppettimmar och har därför ingen volymavvikelse att rapportera.

Prisavvikelse:

Ingen prisavvikelse i förhållande till budget.

Effektivitetsavvikelse:

Positiv effektivitetsavvikelse med 6 tkr.

3.2.5 Förskola

Budgetavvikelse

Område förskola uppvisar för år 2015 en budgetavvikelse på 2 762 tkr.

Resultatanalys

Volymavvikelse

Verksamheten har ingen volymavvikelse avseende den egna produktionen utan har tagit emot i enlighet med det budgeterade barnantalet på 2 294 barn.

Mot stadens befolkningsprognos har 48 färre barn flyttat in och mantalsskrivits i stadsdelen. Volymen nyanlända kan påverka utfallet

Område förskola bedriver ett kontinuerligt arbete med att producera och omfördela förskoleplatser där efterfrågan finns. En tydlig konsekvens av detta är att antalet köpta platser har varit 279 stycken istället för det budgeterade på 290 stycken. Detta motsvarar 2 200 tkr då dessa barn istället har gått på våra egna förskolor och på sätt inte inneburit en merkostnad. Antalet sålda platser har varit 88 stycken i stället för det budgeterade på 66 stycken, vilket uppgår till 1 100 tkr varav Dygnet runt-förskolan svarar för 949 tkr. Total volymavvikelse på köpta och sålda platser uppgår till 3 300 tkr och har då omfördelats för att kunna förbättra personaltätheten i stadsdelens förskolor.

Prisavvikelse

Det finns inte någon prisavvikelse att rapportera.

Effektivitetsavvikelse

Mot bakgrund av att förskolan levererar en budgetavvikelse på 2 762 tkr samt att volymavvikelsen uppgår till 3 300 tkr och ingen prisavvikelse förekommer blir effektivitetsavvikelsen -538 tkr.

Antalet inskrivna barn per heltid pedagogisk personal har varit 6,6 barn istället för det budgeterade 6,8 barn. Skillnaden 0,2 innebär en utökning med 10 årsarbetare. Utökningen har fått till följd att barngrupperna har blivit mindre och det har givit bättre förutsättningar att uppfylla förskolans uppdrag enligt läroplanen. En kvalitetsförbättring motsvarande 3 300 tkr.

Personalkostnaderna har varit lägre i förhållande till budget. Detta kan förklaras med att frånvaro inom

verksamheten inte fullt ut har ersatts med vikarier och att det har funnits svårigheter med att rekrytera behöriga förskolelärare.

Båda åtgärderna har direkt påverkan på verksamhetens kvalitet men bedömningen är att kvaliteten totalt inom verksamheten är i nivå med budget.

Sammanfattningsvis

Budgetavvikelse: 2 762 tkr varav:

Volymavvikelse: 3 300 tkr

Prisavvikelse: 0 tkr

Effektivitetsavvikelse: - 538 tkr

3.2.6 Grundskola inkl fritidshem

Budgetavvikelse

Budgetavvikelse

Område skola uppvisar för år 2015 en budgetavvikelse på 4 725 tkr. Under område skola finns ett socialt investeringsprojekt, Hela Väster, som under 2015 haft en nettokostnad på 1 106 tkr. Denna kostnad kompenseras i bokslutet.

Analysen kommer därför att utgå från en budgetavvikelse på 5 831 tkr.

Resultatanalys

Volymavvikelse

Verksamheten grundskola har tagit emot 86 elever fler än budgeterat. I förskoleklass har 3 elever färre funnits än budgeterat och i fritidshem noteras 20 barn färre än helårsbudgeterat. I ekonomiska termer blir detta en sammanlagd avvikelse på - 3 200 tkr, det vill säga skolan har erhållit en budgetram som är 3 200 tkr lägre än vad utfallet på volymerna anger.

Uppföljningen av stadens befolkningsprognos anger 35 färre i åldrarna för förskoleklass och grundskola. Tillströmningen är därmed i verkligheten större på grund av många nyanlända.

Antalet sålda resp köpta elevplatser i förskoleklass, grundskola och fritis samt köpt förberedelseklass har avvikit från budget. Ekonomiskt är detta en volymavvikelse på 3 200 tkr, lägre kostnader än budget.

Netto negativ volymavvikelse blir då 0 tkr.

Prisavvikelse

Det finns en prisavvikelse på skolskjuts som uppgår till 562 tkr. Den avser kostnader som felaktigt har debiterats 2014 men som upptäcktes och kompensades 2015.

Effektivitetsavvikelse

Mot bakgrund av att skolan har en budgetavvikelse på 5 831 tkr samt att volymavvikelsen uppgår till 0 tkr och prisavvikelsen 562 tkr blir effektivitetsavvikelsen 5 276 tkr.

Verksamheterna förskoleklass och fritidshem visar produktivitetsförbättringar i form av fler elever än budgeterat per heltid pedagogisk personal. Totalt sett har dessa verksamheter bedrivits med 6 årsarbetare färre än budgeterat och innebär 2 500 tkr.

I snitt har lärartätheten varit 8,1 heltidslärare per 100 elever under året, vilket är bättre än det budgeterade 8,0 heltidslärare per 100 elever. Orsaken till att lärartätheten är i nivå med budget är att stadsdelen erhållit medel från lågstadiesatsningen under hösten 2015. Denna kvalitetsökning har ej belastat verksamhetens nettokostnader.

Det innebär att den ökade elevvolymen i grundskola har klarats utan personalutökning finansierad av

kommunbidrag vilket också förklarar merparten av den återstående effektivitetsavvikelsen 2 776 tkr.

Den samlade bedömningen är att verksamhetens kvalitet har försämrats jämfört med budget, eftersom elevresultaten sjunkit beroende på att behoven i elevgruppen har ökat, och bemanningen i förskoleklass och fritidshem har sjunkit.

Sammanfattningsvis:

Budgetavvikelse 5 831 tkr varav:

Volymavvikelse: +- 0 tkr

Prisavvikelse: 562 tkr

Effektivitetsavvikelse: 5 269 tkr

3.2.7 Individ- och familjeomsorg

Budgetavvikelse

Verksamheten har en negativ budgetavvikelse med 4 960 tkr. Under inledningen av 2015 skedde fler placeringar utom hemmet av barn tillsammans med en förälder. Två familjer har haft svårigheter att erhålla ett boende vilket medfört att behandlingsperioden blivit längre än nödvändigt.

Verksamheten har under 2015 haft två ungdomar med ett extra omfattande vårdbehov placerade vilket innebär att övriga placeringar skett med stor restriktivitet.

Det ligger en osäkerhet i verksamhetens natur då möjlighet att påverka volymer, inflödet av ärenden, är begränsad. Det finns en variation som inte kan mötas i budgetprocessen. Antalet unika barn och unga som aktualiserats har ökat med ca 13 % mot föregående år men ligger i nivå med budget. Antalet inkomna anmälningar har ökat med ca 20 %. Utfallet anger en högre grad av öppenvård, institutionsplaceringar och familjehemsplaceringar.

Kostnaderna för det sociala investeringsprojektet En kommun fri från våld uppgår till 209 tkr.

Åtgärder som vidtagits för att påverka verksamhetsresultat och kostnadsnivåer är en utökning av tjänstefaktorer av socialsekreterare motsvarande 2,0 samt en utökning av metodhandledare med 1,0 för att verksamheten ska kunna fortsätta utvecklas och nå kvalitet och effektivitet. Verksamheten har dock inte lyckats rekrytera personal utan haft vakanser under stora delar av året.

Resultatanalys

Verksamheten har en negativ budgetavvikelse om 4 960 tkr. Det finns två resultatstörande poster under året; det sociala investeringsprojektet En kommun fri från våld har haft kostnader om 200 tkr samt de två extremt dyra institutionsplaceringar stadsdelen haft under 2015 som uppgår till 4 400 tkr i extra kostnader utöver en normalt dyr placering.

Detta ger en budgetavvikelse om 360 tkr.

Volymavvikelse:

Under årets första halva placerades fler barn med förälder än vad som är normalt, detta ger en volymavvikelse på 360 tkr.

Prisavvikelse:

Det finns ingen prisavvikelse att rapportera.

Effektivitetsavvikelse:

Det finns ingen effektivitetsavvikelse att rapportera.

Sammanfattningsvis:

Budgetavvikelse 360 tkr varav:

Volymavvikelse: 360 tkr

Prisavvikelse: 0 tkr

Effektivitetsavvikelse: 0 tkr

3.2.8 Äldreomsorg

Budgetavvikelse

Verksamheten redovisar en negativ budgetavvikelse på 23 459 tkr. Vid stadsdelsnämndens behandling av Tertialrapport 1/2015 utökades verksamhetens kommunbidrag med 6 000 tkr. Det innebär att verksamhetens kommunbidrag blev i nivå med fördelningen i kommunfullmäktiges verksamhetsvisa resursfördelningsmodell inom stadsdelarnas kommunbidrag.

Antalet köpta vobo-platser har knappt förändrats mot föregående år. Från 283 helår 2014 till 279 på helår 2015. Utfall avseende hemtjänst är högre än budgeterat medan antalet korttidsdygn minskat avsevärt.

Den interna hemtjänsten har budgetavvikelser som främst beror på ökade volymer, ökad sjukfrånvaro och ökade kostnader vid införande av nytt verksamhetssystem. Budgetanpassning har skett genom att effektivisera drift och planering. Anpassning av bemanning i nattorganisationen, vakanshållning av tjänster i hemsjukvården, minskning av vikarietimmor, psykosocial arbetsmiljöscreening med framtagande av handlingsplan har genomförts. Planeringssystemet TES och optimerad bemanning har införts för att ge en mer effektiv verksamhet gällande planering av brukarinsatser och personalbemanning.

Resultatanalys

Verksamheten har en negativ budgetavvikelse om 23 459 tkr. Äldreomsorgen har under maj månad erhållit 6 000 tkr ur nämndens buffert och det finns en resultatstörande post, ej bokförda intäkter 2015, om ca 720 tkr varför avvikelsen mot årsbudgeten är - 28 739 tkr.

Volymavvikelse:

Enligt den upprättade handlingsplanen ska beviljade våbo-beslut minska till 266 stycken i december, vilket också är den budgeterade snittvolymen för året. Snittutfall för året är istället 279 stycken vilket ger en volymavvikelse på - 7 800 tkr.

Antal korttidsdygn har under 2015 en budget om 570 dygn per månad, när handlingsplanen antogs medgav den maximalt 500 dygn per månad. Utfallet för årets tre sista månader ligger under 500 dygn, men den höga nivån i inledningen av året ger en total volymrelaterad budgetavvikelse om 750 dygn motsvarande -1 800 tkr.

Den externa och interna hemtjänsten har under året legat över budgeterade timmar, och handlingsplanen som antogs i oktober angav att timmarna skulle minska med minst 75 stycken per månad. Volymavvikelsen avseende intern hemtjänst är 20 000 timmar, från budgeterade 130 000 till utförda 150 000, motsvarande ca - 7 500 tkr. Viss osäkerhet i tidsmätningen finns på grund av att ett kvalitets-säkringsarbete pågått under hösten, där fokus legat på att säkerställa att samtliga timmar som utförs internt också registreras. Det gör att volymerna under de sista månaderna ökat vilket troligtvis inte innebär att antal verkligen utförda timmar ökat utan endast att större andel av de utförda timmarna faktiskt registrerats korrekt i IT- systemet. Staden har också under 2015 bytt mätteknik gällande utförd tid vilket ytterligare tillför osäkerhet till mätningen.

Den externa hemtjänsten har utfört ca 9 000 fler timmar än budgeterat vilket ger en volymavvikelse om - 3 400 tkr.

Biståndsbedömd dagverksamhet har under året haft ökade volymer och har en volymavvikelse om - 1 000 tkr.

Bostadsanpassning har under året haft något högre volymer än budgeterat vilket ger en avvikelse om - 500 tkr.

Den sammantagna volymavvikelsen är -22 000 tkr.

Sammanfattningsvis har den upprättade handlingsplanen haft viss effekt i form av minskat inflöde samt minskade kostnader, korttidsdygnet har kommit i nivå med handlingsplanen. Slutsatsen är dock att handlingsplanen inte haft fullt ut förväntad effekt.

Prisavvikelse

Ingen prisavvikelse finns att rapportera.

Effektivitetsavvikelse

Verksamheten Larm och Natt har under året genomgått en effektivisering med gott resultat, dock genomfördes denna först i andra halvan av året vilket ger en effektivitetsavvikelse totalt om - 1 600 tkr.

Sjukfrånvaron inom äldreomsorgen har i snitt under 2015 nästan varit 1 % högre än 2014 vilket ger en effektivitetsavvikelse om ca - 1 400 tkr då det krävs dubbla löner för både ordinarie personal samt vikarier.

Resterande 3 739 tkr är produktivitetsavvikelse i hela den egna produktionen.

Den sammantagna effektivitetsavvikelsen är - 6 739 tkr

Sammanfattningsvis:

Budgetavvikelse - 28 739 tkr varav:

Volymavvikelse: - 22 000 tkr

Prisavvikelse: 0 tkr

Effektivitetsavvikelse: - 6 739 tkr

3.3 Verksamheternas utveckling

Beskrivningen i olika perspektiv anger orsaker och effekter av nettokostnadsutvecklingen. Ekonomiperspektivet har utgångspunkt i hur nettokostnaden utvecklas för stadsdelen och dess verksamheter. Syftet är att ge en översiktlig bild av hur och varför nettokostnaden har utvecklats som den gjort. Den kan inte tolkas som exakta belopp i alla delar utan en enkel information om utvecklingsmönster och dimensioner som identifieras för framtida överväganden och ställningstaganden.

Ekonomiperspektivet ger till vilken del, i %-enheter, volymutveckling av väsentligaste delarna av varje verksamhets bidragit med till nettokostnadsutvecklingen och detsamma för prisutvecklingen. Resterande av nettokostnadsförändringen är effektivitetsutveckling med dels kvalitetsutveckling dels produktivitetsutvecklingen. Redovisningen är i befolkningsperspektivet per verksamhet men också den egna produktionen inom verksamheterna förskola, skola och äldreomsorgens hemtjänstverksamhet.

Nettokostnadsutvecklingen 2014 - 2015 och dess orsaker i sammandrag										
Befolkningsperspektiv										
	Äldre omsorg (VÄBO o tim)	Förskola (barn)	Skola (elev)	IFO	Adm exkl nämnd	Förebyggande	Fritid (timmar)	Kultur (timmar)	Kost (portioner)	Kyld mat (portioner)
<i>Focus på all verksamhet för att nå uppställda mål:</i>										
Nettokostnadsutveckling totalt	3,7%	7,3%	3,5%	11,7%	-0,7%	-9,5%	2,1%	3,3%	-2,3%	-5,8
varav:										
volymförändring	1,7%	1,7%	3,0%	11,7%	0,0%	0,0%	6,4%	-1,6%	2,1%	-14,6%
prisförändring	1,4%	4,4%	1,5%	1,7%	-2,6%	-3,6%	-2,9%	4,4%	-3,7%	7,9%
varav:										
personal	0,4%	1,6%	1,6%	3,0%	1,1%	1,8%	0,2%	2,4%	2,1%	6,5%
köpt verksamhet	0,7%	2,2%	0,8%	-1,8%	0,0%	0,0%	-3,1%	0,0%	0,0%	0,5%
övrigt	0,4%	0,6%	-0,9%	0,5%	-3,8%	-5,4%	0,4%	2,1%	-5,8%	0,9%
Ger effektivitetsförändring	-0,6%	-1,2%	1,1%	1,7%	-2,0%	5,9%	1,4%	-0,5%	0,8%	-0,9%
<i>kvalitet och/eller produktivitet</i>										
Egen produktion	Äldreomsorg Hemtjänst (timmar)	Förskola (barn)	Skola (elev)							
<i>Focus egen produktion för att nå uppställda mål:</i>										
Nettokostnadsutveckling	3,0%	7,8%	2,0%							
varav:										
volymförändring	5,5%	2,9%	4,3%							
prisförändring	2,1%	4,3%	0,7%							
varav:										
personal	1,7%	1,8%	2,1%							
såld verksamhet	0,0%	0,0%	-0,2%							
övrigt	0,4%	2,5%	-1,2%							
Ger effektivitetsförändring	4,6%	-0,6%	3,0%							
<i>kvalitet och/eller produktivitet</i>										

Tabell: Ett urval av nettokostnadsutvecklingarna mellan 2014 och 2015 med bedömning av volym- pris och effektivitetsutvecklingen. Graf över nettokostnads- och kommunbidragsutvecklingen 2011-2015.

3.3.1 Gemensam administration

Ekonomiskt sammandrag

Tkr	Bokslut 2013	Bokslut 2014	Budget 2015	Bokslut 2015
Intäkt	61	2 535	2 485	2 653
Kostnad	-19 016	-21 565	-21 825	-21 933
Nettokostnad	-18 955	-19 030	-19 340	-19 280

Fr.o.m 2014 redovisas bemanningsbeten under Gemensam administration. Verksamheten startade i samband med årsskiftet 2014.

Analys

1. Brukarperspektivet

Årets uppdrag har genomförts som planerat och tidplaner har följts.

2. Medarbetarperspektivet

Verksamheten har inte varit fullbemannad på grund av sjukdom och vakanser i form av bland annat tjänstledighet. Inför omorganisationen har också vakans ersatts med vikarierande personal.

3. Verksamhetsperspektivet

Inför förestående omorganisation görs inga särskilda satsningar utan fokus på att fullfölja uppdragen fram till den nya organisationen införs.

4: Verksamhetens ekonomi (alla %-förändringar är i relation till nettokostnadsförändringen)

Verksamheten har en nettokostnadsutveckling på +1,3 %, från 19 030 tkr år 2014 till 19 280 tkr år 2015. Exkluderas nämnden har nettokostnadsutvecklingen varit -0,7 %, från 17 704 tkr år 2014 till 17 583 tkr år 2015. Analysen görs utifrån nettokostnadsutveckling -0,7 %.

-varav volymförändring 0,0 %

-varav prisförändring -2,6 %, där personalkostnader avser 1,1 och övriga kostnader -3,7 %.

Effektivitetsförändringen är negativ med 1,9 % främst beroende på ökade lönekostnader vid utvidgning av bemanningsenheten och att stadsdelschefsbefattningen var vakant under delar av 2014.

Strategiska frågor: Fullfölja uppdraget inför omorganisationen och underlätta övergången.

3.3.2 Förebyggande arbete

Ekonomiskt sammandrag

Tkr	Bokslut 2013	Bokslut 2014	Budget 2015	Bokslut 2015
Intäkt	1 657	1 506	1 138	1 985
Kostnad	-7 190	-6 685	-6 438	-6 671
Nettokostnad	-5 533	-5 179	-5 300	-4 686

Analys

1. Brukarperspektivet

Under året har en utökning från fyra till sex kurser i föräldrastödsprogrammet COPE genomförts i Borås Stad, fyra för småbarnsföräldrar (två med språkstöd vilket är nytt för året) och två för

tonårsföräldrar. Stadsdel Väster har hållit i alla dessa sex. Folkhälsosamordnaren som tidigare enbart verkat med inriktning mot Norrby har nu sitt uppdrag mot hela stadsdelen. Samverkan över Borås Stad, för en ökad likvärdighet, har ökat under året med gott resultat. Ett antal hälsofrämjande aktiviteter såsom hälsoveckan, kampanjer för ökad tandhälsa hos barn och simskola för kvinnor har genomförts. Arbetet med "Kultur för hälsosamt åldrande" i Centrumhuset på Kristineberg i form av bland annat kör och resor fortsätter att utvecklas och ökar i antal deltagare.

Ett antal aktiviteter/satsningar utifrån särskilt integrationsfokus har genomförts under året, exempelvis så har biblioteksverksamheten på Mötesplats Norrby förstärkts i syfte att vara en del av basen i integrationsarbetet. Resor till Ullared och Liseberg har genomförts med flera "busstopp" på stadsdelen i syfte att människor boende på olika områden ska kunna knyta nya kontakter. Detta arbete förstärktes under sommaren genom samverkan inom verksamheterna Kultur, Fritid och Förebyggande. Pappa-grupper har bedrivits på Norrby Familjecentral och Kristinebergs öppna förskola i syfte att stärka pappor och deras nätverk.

Under året har Västra Götalandsregionen bytt utförare av BVC-verksamhet på Norrby familjecentral. Detta har inneburit en minskad tillgänglighet för besökarna avseende BVC-service.

Under sommaren har Förebyggande erbjudit 10 ferieplatser med uppdrag "demokratiutveckling".

2. Medarbetarperspektivet

Arbetsgruppen inom verksamheten Förebyggande har haft förändringar under året, både i form av ny organisation och tjänstledigheter, vilket har påverkat kontinuiteten. Kombinationen av olika uppdrag och aktiviteter inom verksamheten upplevs som stimulerande och utvecklande av berörd personal.

3. Verksamhetsperspektivet

Trygghetsbefrämjande åtgärder tillsammans med de boende på område Norrby har utvecklats vilket bland annat resulterat i den återkommande "Norrbyfesten", där eldsjälar på Norrby får pris för sitt arbete. Mötesplats Norrby fortsätter att utvecklas som mötesplats med bibliotek och fungerar som ett nav i området.

Under året har arbetet med "En kommun fri från våld" påbörjats. Tillsammans med IFO och grundskolan är KFF (Kultur, Fritid och Förebyggande) en del av det stora våldspreventiva arbete där Borås Stad samverkar med bland annat MUCF (Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor) och Män för jämställdhet för att bli en stad fri från våld. Arbetet pågår enligt plan.

4. Verksamhetens ekonomi (alla %-förändringar är i relation till nettokostnadsförändringen)

Nettokostnadsutvecklingen är -9,5 %, från 5 179 tkr år 2014 till 4 687 tkr år 2015.

-varav volymförändring är 0 %.

-varav prispförändring är -3,6 %. Av detta avser personalkostnader 1,8 % och -5,4 % övriga kostnader i form av lokaler, städ och IT mm.

En positiv effektivitetsförändring med 5,9 %. Hälften av effektivitetsavvikelsen avser högre produktivitet då verksamheten bedrivits med viss vakans. Resten av effektivitetsförändringen kan härledas till den restriktivitet gällande inköp som verksamheten haft under året för att bidra till stadsdelens totala resultat.

Strategiska frågor

Att implementera metoder och arbetssätt för hållbar utveckling.

Prioriterat är arbetet med att öka tryggheten i lokalsamhället via projektet "Mentorskap mot våld" som Borås Stad via Stadsdel Väster fått medel via social investeringsfond till. Projektet utgår från samverkande arbete mellan Skola, IFO och Kultur, Fritid, Förebyggande (KFF) på stadsdel Norrby. KFF:s fokus ligger på arbetet med civilsamhället. Borås Stad är en av pilot-kommunerna och metodstöd säkerställs bland annat via Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor, MUCF och Män för jämställdhet.

3.3.3 Fritid

Ekonomiskt sammandrag

Tkr	Bokslut 2013	Bokslut 2014	Budget 2015	Bokslut 2015
Intäkt	834	617	223	574
Kostnad	-14 766	-14 228	-15 323	-14 472
Nettokostnad	-13 932	-13 611	-15 100	-13 898

Analys

1. Brukarperspektivet

Stadsdelens öppna ungdomsverksamhet har under året haft öppet i snitt 156 timmar per vecka, vilket är något mer än budget 2015. Antalet besök har minskat med 6,6 % jämfört med 2014. Detta beror på en minskning av antalet öppettimmar och dagar (bortsett från stängningen av Norrby fritidsgård 2014), begränsningar i tillgänglighet av lokalen på Hestra och lägre personalkontinuitet.

Arbetet med att bredda målgruppen och att öka andelen producerande ungdomar inom den öppna ungdomsverksamheten pågår. Fortfarande är andelen flickor för låg men aktiviteter för att stödja en ökad jämställdhet i verksamheten pågår. Andelen flickor som besöker verksamheten har ökat från 28 % år 2014 till 34 % år 2015. En positiv trend kan också skönjas då antalet producerande ungdomar långsamt ökar.

Stadsdelsnämnden har med en extra satsning på sommarverksamheten möjliggjort en förstärkning av verksamhet riktad till barn och ungdomar inom hela stadsdelen. Verksamheten har varit tillgänglig utan någon extra kostnad för deltagarna, vilket följer Borås Stads ambitioner om en verksamhet tillgänglig för alla oberoende av socioekonomiska förutsättningar. Några exempel är öppen ungdomsverksamhet under kvällstid på områdena Viskafor, Norrby, Sandared och Kristineberg och familjesor varje vecka med upphämtning på Kristineberg och Norrby. Dagtid har verksamheten kunnat erbjuda många och varierande aktiviteter dagligen på Norrby samt varje vecka på de andra områdena.

Under sommaren har Fritid erbjudit 16 ungdomar ferieplatser.

Resultatet av brukarenkäten visar att besökarna upplever en något högre trygghet, i övrigt är resultatet likvärdigt med föregående år som visar på god verksamhet.

2. Medarbetarperspektivet

Omorganisationen av ledningsstrukturen som gjordes 2014 har utvärderats och en majoritet av personalen är till stor nöjd med den förändrade chefsorganisationen.

Satsningen på ökad jämställdhet inom verksamheten ger möjlighet till nya arbetssätt och ställer krav på reflektion över normer och förhållningssätt hos varje medarbetare.

3. Verksamhetsperspektivet

Flickor har generellt sett under många år varit underrepresenterade på Borås Stads fritidsgårdar. Verksamheten i Stadsdel Väster har ett uppdrag att öka antalet flickor som besöker den öppna ungdomsverksamheten. För att öka jämställdheten har bland annat ett samarbete med Borås ridhus, Futebol da forca och Crossing boarders inletts.

Verksamhet på fler platser och samverkan med föreningslivet har inneburit en möjlighet att prova andra sätt att bedriva öppen ungdomsverksamhet.

4. Verksamhetens ekonomi *(alla %-förändringar är i relation till nettokostnadsförändringen)*

Nettokostnadsutvecklingen är 2,1 %, från 13 611 tkr år 2014 till 13 898 tkr år 2015.

-varav volymförändring är 6,4 % i form av ökat öppethållande, motsvarande 376 timmar.

-varav prisförändring är -2,9 %. Av detta avser personalkostnader 0,2 % och -3,1 % övriga kostnader i

form av lokaler, städ och IT mm.

En positiv effektivitetsförändring med 1,4 % i form av högre produktivitet då vakanser till viss del hanterats inom befintlig bemanning.

Strategiska frågor

Den viktigaste strategiska frågan för den öppna ungdomsverksamheten är fortsatt utveckling av metoder och förhållningssätt för att främja alla ungdomars personliga och sociala utveckling. Fokus för arbetet ska vara att öka ungdomars delaktighet. Arbetet bör bedrivas samverkande och ses långsiktigt. Ett exempel på ett sådant långsiktigt och samverkande arbete är projektet "Mentorskap mot våld".

I en ny facknämndsorganisation krävs en ökad samverkan inom hela stadens Fritid/Öppna ungdomsverksamhet men också med andra interna, främst skolan, och externa verksamheter, såsom studieförbund och föreningsliv. Genom ökad samverkan kan resurser frigöras för ökat fokus på barn- och ungas utveckling.

3.3.4 Kultur

Ekonomiskt sammandrag

Tkr	Bokslut 2013	Bokslut 2014	Budget 2015	Bokslut 2015
Intäkt	2 318	2 493	2 173	2 325
Kostnad	-11 862	-11 812	-11 803	-11 950
Nettokostnad	-9 544	-9 319	-9 630	-9 625

Analys

1. Brukarperspektivet

Stadsdelens fem folkbibliotek har under året haft öppet enligt budget 2015 i snitt 172 timmar per vecka. En effektiv semesterplanering möjliggjorde även i år att alla stadsdelsbibliotek, i något minskad omfattning, kunde hålla öppet under hela sommaren.

Verksamheten får fortsatt höga betyg i brukarundersökningar gällande nöjdhetsgrad.

Under sommaren har Kulturen erbjudit 10 ungdomar ferieplatser.

2. Medarbetarperspektivet

Omorganisationen av ledningsstrukturen som gjordes 2014 har utvärderats och en majoritet av personalen är till stor nöjd med den förändrade chefsorganisationen.

Med anledning av att många medarbetare har flera arbetsplatser pågår ett kontinuerligt arbetsmiljöarbete. Med stöd av Previa har bibliotekariernas upplevda arbetssituation uppmärksamats. Utfallet visar att skolbibliotekarierna upplever sin arbetssituation som ansträngd. En handlingsplan håller på att tas fram för åtgärd.

Under semesterperioden fördelades personalen på alla stadsdelens bibliotek.

3. Verksamhetsperspektivet

Utlåningsstatistiken för Borås Stad som helhet visar en minskning i antal lån. Detta märks också på Stadsdel Väster som helhet men på biblioteket på Mötesplats Norrby ökar utlåningen. Den minskade utlåningen följer en nationell trend.

4. Verksamhetens ekonomi *(alla %-förändringar är i relation till nettokostnadsförändringen)*

Nettokostnadsutveckling 3,3 %, från 9 320 tkr år 2014 till 9 625 tkr år 2015.

-varav volymförändring -1,61 %. Under 2014 hade biblioteket på Mötesplats Kristineberg extra öppet

under lördagar.

-varav prisförändring 4,4 %, där personalkostnader avser 2,4 % och övriga kostnader i form av lokaler, städ och IT med 2,0 %.

En negativ effektivitetsförändring med 0,4 %. Orsaker till detta bedöms vara de ökade kostnaderna för sjukfrånvaro inom verksamheten och till viss del rätten till heltid.

Strategiska frågor

En viktig strategisk fråga är fortsatt samverkan dels inom den nya kulturförvaltningen som skapas i och med facknämndsinförandet men också med övriga delar av Borås Stad. Samverkan runt helhetssyn, personal och kompetens för att på ett hållbart sätt säkerställa service till invånarna.

Medborgarnas delaktighet är också strategiskt viktig, fler ska få kännedom om och möjlighet att använda sig av bibliotek/mötesplatser. Detta kan ske såväl genom personliga möten på bibliotek/mötesplats som via digitala medier.

3.3.5 Förskola

Ekonomiskt sammandrag

Tkr	Bokslut 2013	Bokslut 2014	Budget 2015	Bokslut 2015
Intäkt	36 873	39 254	41 142	43 263
Kostnad	-244 359	-250 650	-270 822	-270 181
Nettokostnad	-207 486	-211 396	-229 680	-226 918

Analys

1. Brukarperspektivet

Antalet barn i förskoleålder har ökat successivt i Stadsdelsförvaltningen Väster, vilket också avspeglar sig i en ökad efterfrågan på förskoleplatser. Även efterfrågandegraden har ökat och 2015 var den 90 %, vilket var en ökning med 1 procentenhet jämfört med budget 2015 och 4 procentenheter från 2011. Den modell förskolan arbetar med att producera platser utifrån ett behovsperspektiv har medfört att antalet köpta platser från andra stadsdelar minskat och dessutom sålda platser ökat. Jämfört med föregående år köpte verksamheten 8 fler platser och sålde 28 fler platser under 2015. Intäkten har ökat, vilket i sin tur har möjliggjort en ökning av bemanningen. I pågående lokalutredning behandlas även fortsättningsvis expansion och omDispositionering av förskolelokaler för att möta en förändrad demografi och möjliggöra en effektivisering av verksamheten.

Ett omfattande arbete har pågått för att öka effektiviseringen av verksamheten för att en större andel av budgeten ska kunna läggas på personalkostnader. Detta har de senaste åren resulterat i att förvaltningen har kunnat förbättra förutsättningarna för en högre kvalitet i verksamheten genom att sänka antalet barn per årsarbetare något. 2012 hade förvaltningen 7,0 barn per årsarbetare och 2015 har det sänkts till 6,6 barn per årsarbetare. Den totala bemanningen är dock fortfarande mycket låg sett ur ett riksperspektiv.

2. Medarbetarperspektivet

Läget bland förskolans medarbetare har under 2015 varit mycket ansträngt, framförallt på grund av den över tid låga bemanningen men även i kombination med de höga krav på verksamheten som skollagen och läroplanen ställer. Resultatet av det ansträngda läget syns bl.a. i de höga och stigande sjuktalen för verksamheten. 2011 var sjukfrånvaron inom verksamheten 6,9 % och 2015 var den 8,7 %.

Förskollärarna har generellt sett en betydligt högre sjukfrånvaro än resterande medarbetare, vilket torde kunna kopplas tillbaka på de höga lagkrav som finns på verksamheten i kombination med tigha

förutsättningar.

Personalplanering har genomförts varje månad för att undvika övertalighet och minska inläsningseffekter, sprida kompetens samt arbeta långsiktigt för en jämn behörighet mellan enheterna.

Under 2015 har fortbildningsåtgärder genomförts för medarbetare på förskolorna under året, bl.a. inom matematik, naturvetenskap och teknik samt IKT.

Tre ECERS-pedagoger har arbetat deltid med att stödja kvalitetsarbetet på förskolorna. ECERS är ett instrument med vars hjälp man systematiskt observerar och bedömer innehåll och kvalitet i förskoleverksamheten i förhållande till uppsatta mål. Under året har även en IKT-pedagog varit anställd för att arbeta med utbildning av personal.

3. Verksamhetsperspektivet

Arbete kring organisation och organisering har under 2015 pågått i verksamheten. Detsamma gäller arbete kring lokalplanering och nybyggnation. Målsättningen är att satsa på större och för verksamheten mer välanpassade förskoleenheter för att skapa en mer effektiv organisation med större möjligheter till pedagogisk utveckling och flexibilitet. Resultatet av lokalplaneringen är att ett flertal ytterligare förskolor nu står på agendan för byggnation, utbyggnation eller renovering. I januari 2016 utökas Ängsjögården i Rydboholm med tre avdelningar och hösten 2016 öppnar förskolan LärKan på Damm-svedjan. Närmast i tid ligger därefter byggnation av en ny förskola på Norrby. Förvaltningen har deltagit aktivt i samarbete med LFF att finna tomter och möjligheter till nya förskolor i expansiva områden.

4. Verksamhetens ekonomi *(alla %-förändringar är i relation till nettokostnadsförändringen)*

Befolkningsperspektivet:

Nettokostnadsutvecklingen är 16,5 mkr från år 2014 till 2015 utifrån befolkningsperspektivet, det vill säga hela område förskola, vilket innebär 7,3 %.

Varav

Volymförändring 1,7 %. Ökningen av barnantalet med 38 barn ger en ökning med 1,7 % vilket också förklarar 1,7%-enheter av nettokostnadsökningen.

Prisförändring 4,4 % .

Effektivitetsförändring En effektivitetsförsämring med 1,2 %. När hänsyn har tagits till det ökade barnantalet och de höjda priserna konstateras att verksamheten förskola har ökat kostnaderna med mer än vad volym och pris indikerar på. Detta har skett genom att bemanningen i barngrupp har förbättrats mellan åren. Antalet inskrivna barn per heltid pedagogisk personal har förbättrats mellan åren från 6,8 barn år 2014 till 6,6 barn år 2015, det vill säga det har blivit fler pedagoger i barngrupperna. Denna kvalitetsförbättring motsvarar 10 årsarbetare.

Produktionsperspektivet:

När nettokostnadsutvecklingen studeras för den egna produktionen, det vill säga enbart stadsdelens egna förskolor, blir den 7,8 %.

Varav

Volymförändring på 2,9 % i form av ökat barnantal

Prisförändring på 4,3 %

Effektivitetsutvecklingen blir negativ med 0,6 % och beror på en kvalitetsökning då antalet barn per pedagog har minskat till 6,6 år 2015.

Strategiska frågor

Den viktigaste fråga ur ett internt perspektiv på alla nivåer är en ökad professionalism. Förskolan ska vara barnens hus! Alla barn i förskolan ska känna sig sedda, bekräftade och trygga! Barnen skall möta en miljö som är tillåtande, utmanande och utvecklande. Lärandet ska utgå från barnens behov, tankar och nyfikenhet. Förskolan ska präglas av ett professionellt förhållningssätt och ett varmt bemötande.

En viktig strategisk fråga ur ett externt perspektiv är att kunna ha lokalmässiga möjligheter att ta emot de barn som står i kö till verksamheten. Det finns också ett stort behov av att växla små, dyra och ej verksamhetsanpassade lokaler mot stora och för verksamheten mer välanpassade förskolor för att kunna skapa en mer effektiv organisation med större möjligheter till flexibilitet och pedagogisk mångfald. Minst en ny förskoleenhet per år behöver byggas de kommande åren för att verksamheten ska kunna följa befolkningsökningen och uppfylla lagkravet att kunna erbjuda alla barn placering inom 4 månader.

3.3.6 Grundskola inkl. särskola, fritidshem

Ekonomiskt sammandrag

Tkr	Bokslut 2013	Bokslut 2014	Budget 2015	Bokslut 2015
Intäkt	47 936	52 682	51 634	60 542
Kostnad	-468 442	-492 776	-511 134	-515 317
Nettokostnad	-420 506	-440 094	-459 500	-454 775

Analys

1. Brukarperspektivet (De vi är till för)

Av eleverna i årskurs 9 uppnådde 81,4% gymnasiebehörighet vid läsårsslutet i juni. Ytterligare 12 elever nådde gymnasiebehörighet efter sommarskola, vilket totalt ger 84,5 % gymnasiebehörighet. Nämndens målvärde var 89 % och därmed är målet inte uppnått. Resultatet i juni var 4 procentenheter sämre än 2014. Även i årskurs 3 och 6 har elevernas resultat försämrats. Elevernas meritvärde har inte försämrats i samma utsträckning som gymnasiebehörigheten utan ligger kvar på ungefär samma nivå för årskurs 9 och i årskurs 6 har meritvärdet förbättrats. Skillnaden mellan olika skolor ökar och i Väster är det störst skillnad i elevers resultat mellan Särilaskolan och Sandgärds skolan. Även inom skolor ökar skillnaderna mellan elevers resultat. Det är fler elever som når högre resultat samtidigt som det är fler elever som inte når kunskapskraven. Orsaken till att fler elever når högre resultat är att undervisningen har förbättrats. Däremot har skolan i Väster inte klarat av att kompensera det ökande antal elever som behöver särskilda insatser för att nå mål.

Antalet västerelever i grundskola har ökat med cirka 150 jämfört med 2014 och bedömningen framåt är att elevantalet kommer fortsätta att öka. Elevantalet i egna skolor har ökat med cirka 120 jämfört med 2014 och även där är bedömningen att det kommer att fortsätta öka framåt i tid. Antalet elever i förskoleklass och fritidshem har varit på ungefär samma nivå som tidigare år.

Under året har det kommit 171 nyanlända elever till stadsdel Väster, vilket är drygt 70 fler än under 2014. Det är en stor utmaning för stadsdelen att ta emot, undervisa och särskilt stödja alla nyanlända elever som kommit till stadsdelen de senaste åren, såväl ur ett personellt som ett ekonomiskt perspektiv.

2. Medarbetarperspektivet

Sjukfrånvaron inom område skola har i snitt varit 7,2 % under perioden december 2014-november 2015. Under motsvarande period året innan var sjukfrånvaron 6,44 %, vilket innebär en ökning med 0,76 %. Insatser för att öka hälsan och minska sjukfrånvaron ska genomföras under 2016.

Medarbetarna har generellt haft en ansträngd situation för att lösa sina uppdrag, tillgodose elevers stödbehov och arbeta för att förbättra elevernas måluppfyllelse. Det finns en variation såväl mellan skolor som inom skolor i arbetsbelastningen. Bedömningen är att det finns en viss koppling mellan arbetsbelastningen och den ökande sjukfrånvaron. I klassrummen har spännvidden mellan olika elevers kunskapsnivå ökat markant under de senaste åren och det innebär att kraven på lärare att möta eleverna och anpassa undervisningen på vitt skilda nivåer har ökat i hög grad.

Under 2015 har möjligheten att rekrytera behöriga pedagoger starkt försämrats, vilket har inneburit att ett större antal obehöriga har anställts viss tid jämfört med föregående år. Stadsdel Väster har även tidigare haft svårt att rekrytera personal till elevhälsan och den svårigheten kvarstår. Insatser för att öka attraktiviteten i verksamheten för att kunna rekrytera kompetenta och behöriga medarbetare är en mycket viktig strategisk fråga. En framgångsrik åtgärd som genomförts under 2015 är att anställa några duktiga och intresserade lärare som utbildade specialpedagoger och stimulera dessa att studera. När studierna är klara garanteras de en tillsvidareanställning som specialpedagog.

Tre nya rektorer har anställts under året. Antalet kvalificerade sökande har varit få, men trots detta har dessa tjänster kunnat tillsättas med kompetenta personer. Förutsättningar i uppdragen och lönenivåerna för rektorerna är viktiga områden kommande år för att kunna attrahera duktiga kandidater.

3. Verksamhetsperspektivet

Under 2015 har verksamheten i stort kunnat bedrivas enligt plan trots det relativt stora antalet nyanlända elever som anlänt framför allt under hösten. Det är en ökad belastning på de skolor som tar emot många nyanlända elever, genom att det blir en stor spännvidd i kunskapsnivåerna i klassrummen och att den sociala strukturen förändras hela tiden. Antalet elever i förberedelseklass har ökat mycket under hösten, för att i slutet av året vara cirka 70, vilket innebär en risk ur ett ekonomiskt perspektiv inför 2016. Stadsdel Väster har ställt lokaler till CFL förfogande för att kunna öka dimensionen i förberedelseklass. I Väster fanns den verksamheten i följande skolor: Kristinebergsskolan, Svedjeskolan, Byttorpskolan och Viskaforssskolan.

De främsta gemensamma utvecklingsprocesserna i syfte att utveckla verksamheten och undervisningen som genomförts under 2015 är inom områdena tillgänglighet och inkludering, systematiskt kvalitetsarbete, bedömning för lärande (BFL), läsutveckling, matematik, informations- och kommunikationsteknik, skolornas attraktivitet och personalens stolthet för den egna verksamheten samt Borås Stads gemensamma satsning Lust att lära. Dessa utvecklingsinsatser har i stort kunnat genomföras enligt plan och generellt upplevts positiva. Personalen är överlag nöjd med att Borås Stad satsar så mycket på kompetensutveckling, men samtidigt har det också upplevts ansträngande att få in allt som ska göras inom befintlig tillgänglig tid. Bedömningen är att de satsningar som genomförts under de senaste åren har gett effekt på så sätt att fler elever presterar bättre, men samtidigt är det fler elever som skolan inte klarar av att stödja så att kunskapskraven nås. Mätning visar att stoltheten för den egna skolan har ökat och att skolkulturen har förbättrats.

Arbetet kring skolans lokaler har fortsatt under året. Det är en mycket viktig strategisk fråga för förutsättningarna för elevernas måluppfyllelse. Från och med hösten 2015 har eleverna börjat i den nya Kristinebergsskolan. I Svedjeskolan finns det nu undervisning för förskoleklass, fritidshem och grundskola årskurs 1-3. Eleverna har undervisats i ersättningslokaler på regementet och på Göta, samt på Daltorpskolan och på Mötesplats Kristineberg under våren. Lokalfrågan är fortsatt strategiskt viktig att arbeta med för stadsdel Västers skolverksamhet, där permanent ersättning för paviljongerna vid Sjömarkensskolan och Särilaskolans ombyggnad är högst prioriterade. Beräkningar inom stadsdelen av elevvolymers utveckling visar att inom några år kommer skollokaler i områdena Göta och Norrby inte att räcka till.

Under 2015 har arbetet fortsatt för att ytterligare förbättra likvärdigheten inom skolan i Väster genom bland annat kompetensutveckling, likvärdig resursfördelning, gemensamt arbete och lärande i ledningen. Även inom Borås Stad har arbetet för ökad likvärdighet fortsatt tillsammans med Norr och Öster, till exempel genom gemensam kompetensutveckling, att utveckla ett gemensamt system för kvalitetsarbete, ett gemensamt system för resursfördelning och ett sammanhållet sätt kring försteläraryrket.

reformen.

Det särskilda integrationsprojektet på Byttorpskolan, Hela Väster, har genomförts under 2015 i ett samarbete mellan IFO och skolan. Projektet har fått medel från Borås Stads sociala investeringsfond. Olika metoder för att arbeta med elevers normbrytande beteenden, såväl främjande och förebyggande som åtgärdande har genomförts. Det finns resultat såväl gällande enskilda elever som upplevelsen hos personalen som är positiva tecken. Särskolan är med i projektet En kommun fri från våld, och där har insatsen på skolan bestått av implementering och utbildning av metoden Mentorerna mot våld, vilken involverar både elever och personal. Det är ännu för tidigt att se några effekter av denna insats.

4. Verksamhetens ekonomi (alla %-förändringar är i relation till nettokostnadsförändringen)

Befolkningsperspektivet:

Nettokostnadsutvecklingen från år 2014 till 2015 utifrån befolkningsspektivet, det vill säga hela område skola, är 3,3 %. Nettokostnaden har ökat med 14,7 mkr från 440 093 tkr år 2014 till 454 775 tkr år 2015. När hänsyn tas till att område skola 2015 har kompensats med 562 tkr för felaktiga skolskjutskostnader avseende 2014 blir nettokostnadsutvecklingen 3,5 %.

Varav

Volymförändring 3,0 %. Det är i huvudsak elevantalet i grundskola som har ökat; 5,9 %. Elever i förskoleklass har minskat med 0,1 %. Antalet fritidshemsbarn har ökat med 0,2 %. Elevantalet i särskola är identiskt mellan åren. Dessa förändringar förklarar 3,0 %-enheter av nettokostnadsökningen.

Prisförändring 1,5. % De kostnader som har ökat mest mellan åren är köpta platser såväl internt som externt.

Effektivitetsförändring 1,0 % Det finns en positiv effektivitetsutveckling mellan åren. När hänsyn tas till ett ökat volymantal mellan åren och höjda priser har område sänkt nettokostnaderna motsvarande 1,0 %. Dvs effektiviseringar har inneburit att nettokostnadsökningen minskat med 1,0 %-enhet. Eftersom den totala nettokostnaden mellan åren inte har ökat i samma grad som för köpta platser har kostnadsanpassningar skett i den egna skolverksamheten vilket fångas i produktionsperspektivet nedan.

För 2015 har område skola utnyttjat riktade statsbidrag för att förbättra lärartätheten i förskoleklass och årskurs 1-3, vilket har medfört att lärartätheten har kunnat förbättras gentemot år 2014 från 8,0 till 8,1 heltidslärare per 100 elever. När lärartätheten rensas från den så kallade lågstadiesatsningen har lärartätheten sjunkit från 8,0 till 7,5 heltidslärare per 100 elever, vilket är den främsta förklaringen till en förbättrad produktivitet.

Produktionsperspektivet:

Nettokostnadsutvecklingen beräknad på den egna produktionen har ökat från år 2014 till 2015 med 2,0 %.

Varav

Volymförändring 4,7 % Det är i huvudsak elevantalet i grundskola som har ökat; 2,2 %. Elever i förskoleklass har ökat med 0,2 %. Antalet fritidshemsbarn har minskat med 0,1 %.

Prisförändring 0,7 %. Avser den egna produktionens löner, hyror, material mm.

Utifrån att personalkostnader står för 73,2 % av den totala nettokostnaden har löner ökat med 2,1 %. Övriga kostnader som står för 26,8 % av den totala nettokostnaden har ökat med 0,4 %.

Effektivitetsförändring 3,0 %. Det finns en positiv effektivitetsutveckling mellan åren med 3,0 %. När hänsyn tas till ett ökat volymantal mellan åren och även rensat för höjda priser har område sänkt nettokostnaderna motsvarande 3,0 %.

Strategiska frågor

Utifrån analysen om läget för eleverna i skolan i Väster så är det fortsatt viktigt att satsa på att ytterligare förbättra kompetensen i hela organisationen, det vill säga förmågan i relation till uppdraget.

De viktigaste strategiska områdena är att förbättra det systematiska kvalitetsarbetet på områdes- och enhetsnivå, att utveckla undervisningen med hjälp av IKT och att öka stoltheten över den egna skolan. Två andra viktiga och prioriterade områden är att öka hälsan hos medarbetarna och förbättra attraktiviteten vid rekrytering.

Ett annat viktigt strategiskt område är skolans lokaler och där handlar det såväl om effektivt nyttjande, som kvalitet och förutsättningar för elevernas lärande samt planering för framtida dimensionering utifrån ökat elevantal och expansion av befintliga och nya bostadsområden inom Väster. Det som först är prioriterat är att ersätta paviljongerna vid Sjömarkenskolan och Särilaskolans ombyggnad. Beräkningar om elevolymer som gjorts i stadsdelen under 2015 visar att lokalerna inom områdena Göta och Norrby inte kommer att räcka till om några år.

3.3.7 Individ- och familjeomsorg

Ekonomiskt sammandrag

Tkr	Bokslut 2013	Bokslut 2014	Budget 2015	Bokslut 2015
Intäkt	3 807	3 376	1 226	2 857
Kostnad	-56 057	-56 710	-59 226	-65 817
Nettokostnad	-52 250	-53 334	-58 000	-62 960

Analys

1. Brukarperspektivet

Antalet aktualiserade barn och unga är 87 fler 2015 jämfört med 2014 men ligger i nivå med budget. Antalet barn och unga som erhållit öppenvårdsinsatser är 36 fler mot budget. Utfallet mellan åren 2014 och 2015 anger en ökning på 52 individer vilket motsvarar en ökning på närmre 25 %. 230 fler anmälningar har inkommit i jämförelse med 2014 vilket motsvarar en ökning med ca 20 %.

De två ungdomar med ett extra omfattande vårdbehov som verksamheten har placerade påverkar insatser för andra då mycket restriktiva bedömningar i övrigt måste ske vad gäller främst institutionsplaceringar. En reglering för gemensamt ansvarstagande mellan kommun och region i komplexa och extra vårdkrävande ärenden där det föreligger en problematik av både social och psykiatrisk karaktär behöver tas fram för ett bättre och effektivare omhändertagande för denna målgrupp.

Under 2015 har det skett en stor ökning av antalet asylsökande och ensamkommande barn som sannolikt kommer innebära en volymökning över tid inom individ- och familjeomsorgen. En förbättrad samverkan och mer gemensamt ansvarstagande är nödvändigt för att klara de framtida utmaningarna.

2. Medarbetarperspektivet

Det har blivit allt svårare att rekrytera personal till myndighetsutövningen och det råder en allt större konkurrens om socionomer. Som en del i att klara rekryteringsbehovet och kunna behålla kompetent personal har en plan för systematisk kompetensförsörjning börjat arbetas fram. Under 2016 görs också erfarenhetsatsningar i form av lönetillägg för socionomer inom myndighetsutövningen för att öka förutsättningarna att behålla erfaren personal.

Goda arbetsvillkor, en rimlig arbetsbelastning och konkurrenskraftiga löner är viktiga komponenter för att klara rekrytera och behålla befintlig personal. Personalen är den viktigaste resursen för att uppnå målen med verksamheten.

3. Verksamhetsperspektivet

Implementeringen av arbetsmodellen "En väg in" har fortgått under 2015. Detta arbete kommer pågå och utvecklas även under 2016. Att öka brukarens delaktighet är en viktig del i denna utveckling.

En plan för systematisk kompetensförsörjning tas fram gemensamt för barn och familj i Borås Stad och detta ska bidra till en tydlighet vad gäller kompetensutveckling och leda till bättre matchat stöd för brukaren. Kompetensförsörjningen ska säkerställa att personal inom myndighetsutövningen har rätt kompetens för att utreda och identifiera brukarens behov. De ska också ha god kunskap om annat stöd som finns i samhället som ett alternativ till socialtjänstinsatser.

4. Verksamhetens ekonomi *(alla %-förändringar är i relation till nettokostnadsförändringen)*

Nettokostnadsutvecklingen har mellan 2014 och 2015 varit 11,7%, rensat från de två omfattande placeringar som påverkar kostnader och volymer i större omfattning 2014 jämfört med 2015. Av denna kostnadsökning är 11,7 % volymökning då samtliga volymer ökat kraftigt mellan åren. Prisförändringen har mellan åren varit 1,7 %. Detta ger en positiv effektivitetsförändring i verksamheten om 1,7 %. Detta kan förklaras av strategin att ha fokus på tidiga insatser för att minska omfattande och dyra placeringar i ett senare skede. Att också försöka öka bemanningen för att ha mer tid per ärende kan ses som en bra strategi, trots att verksamheten under vissa delar av året också lidit av vakanser.

Strategiska frågor

Internt ska verksamheten ha fokus på tidiga insatser. Utredningsarbetet ska fortsatt utvecklas vad gäller tydliggörande av barn och ungas behov och öka delaktigheten hos den enskilde. All vård som ges med stöd av socialtjänstlagen ska ske i nära samarbete och samförstånd med samtliga berörda parter och med den unges behov i fokus. Arbetsmodellen "En väg in" ska fortsatt utvecklas så att den samlade kompetensen som finns inom individ- och familjeomsorgen nyttjas optimalt för bäst matchat stöd till den enskilde. Under implementeringen av arbetsmodellen "En väg in" ska fortsatt fokus läggas på tillit mellan myndighets- och insatsfunktionerna så att båda agerar som ett gemensamt team kring den enskilde för att på bästa sätt ta tillvara de samlade resurserna dvs effektivisera verksamheten.

Externt är det av stor vikt att verksamheterna och förvaltningarna förbättrar samarbetet och verkar gemensamt och i samspel för en bättre vårdkedja och därmed en mer effektiv verksamhet.

Det har blivit allt svårare att rekrytera personal till myndighetsutövningen och det råder en allt större konkurrens om socionomer. Det är nödvändigt att skapa förutsättningar så att verksamheten har tillgång till erfaren och kompetent personal för att verksamheten ska kunna fortsätta utvecklas, kvalitetssäkras och effektiviseras. Brist på personal leder till ökade kostnader.

Det sociala investeringsprojektet "En kommun fri från våld" är ett strategiskt val för ett långsiktigt och samverkande våldspreventivt arbete på bred front och väntas bidra till förbättrade villkor för medborgarna och på sikt lägre kostnader.

3.3.8 Äldreomsorg

Ekonomiskt sammandrag

Tkr	Bokslut 2013	Bokslut 2014	Budget 2015	Bokslut 2015
Intäkt	48 475	47 748	44 376	44 200
Kostnad	-387 941	-407 257	-394 576	-417 859
Nettokostnad	-339 466	-359 509	-350 200	-373 659

Analys

1. Brukarperspektivet

Efterfrågan och beviljade insatser har varit högre än vad budgeterade medel räckt till. Under tidig vår 2014 ökade antalet vobo-beslut till en nivå som sedan legat kvar relativt konstant. Korttidsdygn har i stor utsträckning ersatts med hemteam-trygg hemgång, från tidigare upp mot 1200 dygn/månad till ca 600 vid slutet av 2015. Hemteamets rehabiliterande insatser innebär en högre grad av individuell vård- och omsorg då den utförs i det egna hemmet med de förutsättningar som finns där. Extern

hemtjänst har drygt 25 % av beviljade timmar, en nivå som legat konstant sedan hösten 2013. Beviljade/utförda timmar av intern och extern hemtjänst är högre än budgeterat.

2. Medarbetarperspektivet

Sjukfrånvaron för omvårdnadspersonalen i hemtjänsten har varit hög vilket har inneburit högt uttag av vikarietimmor och bristande personalkontinuitet. Införandet av nytt insats- och planeringssystem har medfört ett högre uttag av personalresurser. Optimerad bemanning har införts i hemtjänsten i syfte att planera bemanningen utifrån brukarnas behov och skapa jämnare arbetsbelastning för omvårdnadspersonalen. Larmorganisationen har slutfört utbytet av analoga trygghetslarm till digitala. Anpassning av bemanning i nattorganisationen och förändring av arbetssätt genomfördes i juni.

Hemsjukvården har under senare delen av året haft rekryteringsproblem gällande legitimerad personal, främst sjuksköterskor.

Många biståndshandläggare har valt att sluta, omsättningen är hög. Det har inte gått att ersätta med ordinarie innehavare varför en del av handläggningen utförts av inköpta konsulter. Även konsulter är en bristvara varför det fattas handläggare vid ingången av 2016.

Kompetensutveckling för enhetschefer har genomförts där innehållet har varit palliativ vård, demens, psykisk ohälsa, vardagsrehabilitering och social dokumentation.

3. Verksamhetsperspektivet

Under året har ett antal teknikbyten genomförts. Planeringssystem TES och modell för optimerad bemanning har införts i hemtjänsten. TES-HSV för planering av insatser i hemsjukvården har införts i slutet av året. Feedback-modellen har ersatt tidsregistrering, samordning av beställd insattid, i fd mobipen. Implementering av VIVA verksamhets- och dokumentationssystem har fortsatt. Under år 2016 kommer nytt IT-stöd för samordnad vård- och omsorgsplanering införas i samverkan med regionen. IT-stöd för schemaplanering kommer att implementeras i äldreomsorgen. Varje teknikbyte innebär utbildningsinsatser, tids- och resursåtgång.

4. Verksamhetens ekonomi *(alla %-förändringar är i relation till nettokostnadsförändringen)*

Nettokostnadsutvecklingen ur befolkningsperspektivet har mellan 2014 och 2015 varit 3,7 %. Volymförändringen har varit 1,7% då såväl våbo-placeringar som hemtjänsttimmar har ökat mellan åren. Prisförändringen mellan åren är 1,4 %. Detta ger en negativ effektivitetsutveckling mellan åren om 0,6 %.

Nettokostnadsutvecklingen i produktionsperspektivet är mellan 2014 och 2015 2,9 % med en prisförändring om 2,1 %. Volymförändringen mellan åren är 5,5 % men på grund av flera byten av mätteknik samt kvalitetssäkring av den utförda tiden i den interna hemtjänsten är verksamhetens bedömning att den siffran bör vara högre. Med dessa givna variabler ges en effektivitetsförbättring mellan åren om 4,6 %. Detta beror till största delen på införandet av TES och optimerad bemanning som möjliggjort en väsentligt bättre insats- och personalplanering.

Strategiska frågor

Äldreomsorgens strategi ska vara att utveckla vård och omsorg i hemtjänst/hemsjukvård så att de äldre kan känna sig trygga och bo kvar i det egna hemmet. Personer med stort omvårdnadsbehov ska prioriteras. Strategin innebär också att förstärka och använda befintlig kompetens så att den äldres behov kan tillgodoses så långt det är möjligt. Äldreomsorgen skall fortsätta att utveckla samverkan mellan biståndshandläggning, hemtjänst, hemsjukvård, natt- och larmorganisation så att resurser används optimalt och värdeskapande. Närvårdssamverkan, samarbetet med regionens företrädare inom sjukhus och primärvård, behöver fortsätta att utvecklas i syfte att säkerställa de äldres behov av kontinuitet och trygghet i vård och omsorg. Samverkan sker bl a i vårdplaneringsprocessen, utveckling av närsjukvårdsteam och mobil hemsjukvårdsläkare där vård och omsorg sker hos den äldre i hemmet.

4 Kommungemensam verksamhet

4.1 Resultat

Ekonomiskt sammandrag

Tkr	Bokslut 2013	Bokslut 2014	Budget 2015	Bokslut 2015	Avvikelse
Sålda platser	138 068	143 763	148 014	153 175	5 161
Statsbidrag	945	444	311	1 462	1 151
Avgifter och övriga intäkter	46 900	58 710	50 330	54 401	4 071
Summa Intäkter	185 913	202 917	198 655	209 038	10 383
Personal	-136 439	-143 290	-136 233	-153 631	-17 398
Lokaler	-13 061	-13 401	-12 868	-13 799	-931
Köpta platser	-38 669	-40 158	-38 907	-30 711	8 196
Övrigt	-33 455	-36 364	-37 705	-39 370	-1 665
Summa kostnader	-221 624	-233 213	-225 713	-237 511	-11 798
Buffert (endast i budget)					
Nettokostnad	-35 711	-30 296	-27 058	-28 473	-1 415
Kommunbidrag	27 195	26 850	27 058	27 058	0
Resultat efter kommunbidrag	-8 516	-3 446	0	-1 415	-1 415
Godkänt ianspråktaget ackumulerat resultat					
Resultat jfr med tillgängliga medel	-8 516	-3 446	0	-1 415	-1 415
Ackumulerat resultat	-660	-1 106	-1 106	-2 521	-1 415

Resultatanalys

4.2 Kommunövergripande verksamhet

4.2.1 Budgetavvikelse

Verksamheternas nettokostnad

Tkr	Budget 2015	Bokslut 2015	Avvikelse Tkr	Avvikelse %
Individ- och familjeomsorg	24 458	23 345	1 113	4,55
Intern service	970	970	0	0
Summa	25 428	24 315	1 113	4,38

Väsentliga budgetavvikelser

IFO barn och familj

Verksamheten har en positiv budgetavvikelse om 1 113 tkr.

Avvikelsen består av lägre personalkostnader än vad som budgeterats på grund av frånvaro som ej ersatts.

I resultatet ligger en kostnad om 300 tkr för verksamheten Barnahus som ska kompenseras för i årsbokslutet då inget kommunbidrag lämnats för denna verksamhet.

Stadenövergripande kost

Verksamheten är i ekonomisk balans.

Åtgärder

IFO barn och familj

Inga särskilda åtgärder har genomförts.

Stadengemensam kost

Inga särskilda åtgärder har genomförts.

4.2.2 Verksamheternas utveckling

4.2.2.1 Individ- och familjeomsorg

Ekonomiskt sammandrag

Tkr	Bokslut 2013	Bokslut 2014	Budget 2015	Bokslut 2015
Intäkt	2 585	3 750	3 708	5 960
Kostnad	-25 292	-26 316	-28 166	-29 305
Nettokostnad	-22 707	-22 566	-24 458	-23 345

Analys

Brukarperspektivet

Inom familjehemsenheten har det under 2015 skett en större volymökning av antal barn i behov av familjehem. Det är de ensamkommande barnen som står för denna ökning. Under hösten ökade antalet intresseanmälningar för kontaktperson, kontaktfamilj och familjehem främst för uppdrag riktade mot ensamkommande barn. Behovet av familjehem är fortsatt stort och svårigheter att rekrytera familjehem väntas bestå även under 2016 trots det ökade inflödet av intresseanmälningar och att man nationellt planer för informationskampanjer.

Stödcentrum för unga har, precis som 2014, haft ett minskat inflöde av ärenden till ungdomstjänst och medling.

Arbetsmodellen "En väg in" är ett fortsatt prioriterat område för att den enskilde ska få vård utifrån sina behov. All vård som ges med stöd av socialtjänstlagen ska ske i nära samarbete och samförstånd med samtliga berörda parter och med den unges behov i fokus.

Medarbetarperspektivet

Flera nyrekryteringar har gjorts till familjehemsenheten för att möta den ökade efterfrågan. Verksamheten har till följd av en ökad arbetsbelastning inte klarat tillgodose efterfrågade behov av stöd

och handledning till nya och befintliga familjehem. Ytterligare rekryteringar planeras. Socialstyrelsen kommer ta fram ett utbildningsmaterial anpassat till familjer som tar emot ensamkommande barn vilket kommer ge bättre förutsättningarna för verksamheten att klara sitt uppdrag.

Det minskade inflödet av ärenden till ungdomstjänst och medling har inneburit att en tjänst i dagsläget inte tillsatts.

Genom arbetsmodellen "En väg in" ska fortsatt fokus läggas på tillit mellan myndighets- och insatsfunktionerna så att båda agerar som ett gemensamt team kring den enskilde för att på bästa sätt ta tillvara de samlade resurserna dvs effektivisera verksamheten. Samarbetet har under 2015 förbättrats inom de kommungemensamma verksamheterna och lett till en ökad flexibilitet.

Verksamhetsperspektivet

Implementering av arbetsmodellen "En väg in" har pågått under 2015. Detta arbete kommer fortgå och utvecklas under 2016. Att öka brukarens delaktighet är en viktig del i denna utveckling och kan leda till en ökad motivation hos den enskilde och bidra till bättre matchat stöd.

En plan för systematisk kompetensförsörjning tas fram gemensamt för barn och familj i Borås Stad och detta ska bidra till en tydlighet vad gäller kompetensutveckling och leda till bättre matchat stöd för brukaren. Kompetensförsörjningen ska säkerställa att personalen har rätt kompetens för att tillgodose de behov av stöd och insatser som efterfrågas och ges inom ramen för de kommunövergripande verksamheterna.

Verksamhetens ekonomi

Nettokostnadsförändringen mellan 2014 och 2015 är 0,9 %. Prisförändringen är för verksamheterna 2,4 % mellan 2014 och 2015 där personal står för den övervägande delen, 2,3 %.

Strategiska frågor

Arbetet med "En väg in" till de interna insatserna där även de kommungemensamma verksamheterna ingår är internt en fortsatt viktig strategisk inriktning för ökad samverkan och bättre matchat stöd till den enskilde. Gruppen för "En väg in" ska fortsatt utveckla en spetskompetens vad gäller att matcha rätt stöd utifrån den enskildes behov. De ska också medverka till att insatser som inte ger önskad effekt avslutas eller att insatsens utformning förändras för att uppnå bättre resultat.

Det har blivit allt svårare att rekrytera personal och det råder en allt större konkurrens om personal inom området. Det är nödvändigt att skapa förutsättningar så att verksamheten har tillgång till erfaren och kompetent personal för att verksamheten ska kunna fortsätta utvecklas, kvalitetssäkras och effektiviseras. Personalen är den viktigaste resursen för att uppnå målen med verksamheten.

4.2.2.2 Intern service

Ekonomiskt sammandrag

Tkr	Bokslut 2013	Bokslut 2014	Budget 2015	Bokslut 2015
Intäkt	13	0	0	0
Kostnad	-1 463	-950	-970	-970
Nettokostnad	-1 450	-950	-970	-970

Analys

Kommungemensam Kost

Brukarperspektivet

Förslag till styrdokument är framtaget vilket kommer tydliggöra ramar, riktlinjer och målsättning för kosten i Borås Stad. När styrdokumentet är beslutat i februari 2016 kommer framtagande av handlings-

planer påbörjas.

Medarbetarperspektivet

Tjänsten som verksamhetsutvecklare var vakant delar av året 2015 men tillsatt under hela 2014.

Verksamhetsperspektivet

Uppdrag under året och som kommer fortsätta 2016 är arbete med styrdokument och plan för minskat matsvinn, prissättningar, uppföljning av livsmedelsavtal, kvalitetskontroll av kyld mat till äldreomsorgen, utbildningar för måltidspersonal i kostdataprogram (Matilda).

Ekonomiperspektivet

Ingen förändring av kostnadsnivån mellan åren.

4.3 Kommungemensam produktion

4.3.1 Budgetavvikelse

Verksamheternas nettokostnad

Tkr	Budget 2015	Bokslut 2015	Avvikelse Tkr	Avvikelse %
Individ- och familjeomsorg	0	1 413	-1 413	#DIVISION/0!
Äldreomsorg	1 630	2 746	-1 116	-68,47
Flyktingverksamhet	0	0	0	#DIVISION/0!
Summa	1 630	4 159	-2 529	-155,15

Flyktingverksamheten övergick till Stadsdelsförvaltningen Norr 2015-06-01.

Väsentliga budgetavvikelser

IFO barn och familj

Det finns ingen budgetavvikelse att rapportera då eventuella över- och underskott regleras mot köparna av verksamheten. Efter att överskottet från den kommundemensamma verksamheten reglerats mot produktionen fanns ett underskott om ca 400 tkr kvar som härleds från Dialogcentrum som under året haft hög sjukfrånvaro som påverkat intäkterna i hög grad.

Äldreomsorg

Total negativ budgetavvikelse är - 1 116 tkr. Det finns kostnader för övertagandet av Byttorpsklint som ska kompenseras för i bokslutet om 600 tkr, verklig budgetavvikelse - 516 tkr.

Volymavvikelse

Det finns ingen volymavvikelse att rapportera.

Prisavvikelse

Det finns ingen prisavvikelse att rapportera.

Effektivitetsavvikelse

Verksamheten har en effektivitetsavvikelse om -516 som framförallt härleds till en enhet som har svårt att uppnå förväntad effektivitet. Inför 2016 kommer en del av platserna göras om till trygghetsbostäder för att underlätta bemanning och på så sätt säkerställa en budget i balans.

Åtgärder

IFO barn och familj

Prissättning för Dialogcentrum har justerats för att på ett bättre sätt spegla faktiska kostnader.

Äldreomsorg

Inför 2016 kommer en del av platserna på det ineffektiva boendet göras om till trygghetsbostäder för att underlätta bemanning och på så sätt säkertställa en budget i balans.

4.3.2 Verksamheternas utveckling

4.3.2.1 Individ- och familjeomsorg

Ekonomiskt sammandrag

Tkr	Bokslut 2013	Bokslut 2014	Budget 2015	Bokslut 2015
Intäkt	16 537	17 616	20 636	18 367
Kostnad	-16 910	-17 616	-20 636	-19 780
Nettokostnad	-373	0	0	-1 413

Analys

Brukarperspektivet

Efterfrågan på interna insatser minskade under hösten vilket lett till att verksamheterna kunnat ta andra former av uppdrag än tidigare. Från Dialogcentrum och Stödcentrum har man haft uppdrag i utredningsarbete inom myndighetsfunktionen och familjehemsenheten. Verksamheten har också haft och har grupper av nya och befintliga familjehem i handledning.

Ungdomsboendet har utöver den ordinarie verksamheten erbjudit platser till ensamkommande barn. Lägenhetsanskaffning har fungerat tillfredsställande så att ungdomar har kunnat flytta ut från ungdomsboendet och inte behövt vara kvar längre än nödvändigt. Insats via boendestöd ungdom under ett års tid är en förutsättning för att ungdomarna ska få en lägenhet med ett korttidskontrakt och efter detta kunna teckna eget kontrakt. Behandlingsresultatet är gott och arbetet kommer fortsätta.

Arbetsmodellen "En väg in" är ett fortsatt prioriterat område för att den enskilde ska få vård utifrån sina behov. Fokus i arbetet ska vara att öka möjligheterna att ge en god och säker vård på hemmaplan och därmed kunna bidra till en minskning av heldygnsvården.

Medarbetarperspektivet

Flexibiliteten har ökat och medarbetarna är över lag positiva till att ta andra uppdrag när efterfrågan minskat på deras ordinarie arbete. Sedan hösten har det blivit allt svårare att hitta vikarier till ungdomsboendet. Majoriteten av tidigare vikarier har erbjudits anställning inom boenden för ensamkommande barn.

Samarbetet har förbättrats inom de kommgemensamma verksamheterna och lett till en ökad flexibilitet. Arbetsmodellen "En väg in" ska bidra till en mer gemensam syn på uppdraget och att den enskilde ska erhålla stöd och insatser efter sina behov.

Verksamhetsperspektivet

Implementeringen av arbetsmodellen "En väg in" har pågått under 2015. Detta arbete kommer fortgå och utvecklas under 2016. Att öka brukarens delaktighet är en viktig del i denna utveckling och kan leda till en ökad motivation hos den enskilde och bidra till bättre matchat stöd.

Arbetsmodellen "En väg in" förväntas också leda till en ökad flexibilitet och ett ökat samarbete mellan verksamheterna inom insatsfunktionen. Verksamheten kommer få en god överblick över de behov som efterfrågas och ska anpassa utbudet av insatser efter detta.

En plan för systematisk kompetensförsörjning tas fram gemensamt för barn och familj i Borås Stad och detta ska bidra till tydlighet vad gäller kompetensutveckling och leda till bättre matchat stöd för brukaren. Kompetensförsörjningen ska säkerställa att personalen har rätt kompetens för att tillgodose de behov av stöd och insatser som efterfrågas och ges inom ramen för de kommunövergripande verksamheterna.

Verksamhetens ekonomi

Resultatet för verksamheten är 0 då överskottet fördelats ut mellan de tre köpande stadsdelarna.

Då intäkter och kostnader balanserats för den kommungemensamma produktionen analyseras bruttokostnadsutvecklingen istället för nettokostnadsutveckling. Mellan 2014 och 2015 har bruttokostnadsutvecklingen varit 9,6 %. Prisförändringen mellan åren har varit 4,76 %.

Strategiska frågor

Arbetet med "En väg in" till de interna insatserna där även de kommungemensamma verksamheterna ingår är internt en fortsatt viktig strategisk inriktning för ökad samverkan och bättre matchat stöd till den enskilde. Gruppen för "En väg in" ska fortsatt utveckla en spetskompetens vad gäller att matcha rätt stöd utifrån den enskildes behov. De ska också medverka till att insatser som inte ger önskad effekt avslutas eller att insatsens utformning förändras för att uppnå bättre resultat.

Det har blivit allt svårare att rekrytera personal och det råder en allt större konkurrens om personal inom området. Det är nödvändigt att skapa förutsättningar så att verksamheten har tillgång till erfaren och kompetent personal för att verksamheten ska kunna fortsätta utvecklas, kvalitetssäkras och effektiviseras. Personalen är den viktigaste resursen för att uppnå målen med verksamheten.

4.3.2.2 Äldreomsorg

4.3.2.2.1 Vård- och omsorgsboenden

Ekonomiskt sammandrag

Tkr	Bokslut 2013	Bokslut 2014	Budget 2015	Bokslut 2015
Intäkt	134 624	141 540	143 307	152 334
Kostnad	-143 348	-147 013	-143 307	-152 793
Nettokostnad	-8 724	-5 473	0	-459

Analys

Brukarperspektivet

Effekten av mer restriktiv bostadsbedömning och att de äldre mer väljer att bo kvar i ordinarie bostad är att vårdtyngden hos de som kommer till vobo är högre. Under året har verksamheten än mer arbetat med att säkra ett personligt bemötande, i samband med inflyttning, matsituation, aktiviteter och bemötande av anhöriga. Att ge en kvalificerad personcentrerad omvårdnad i dialog och med trygghet. Den palliativa vården har säkrats.

I brukarundersökningen "öppna jämförelser" får verksamheten ett högt betyg, i 14 indikatorer av 20 har verksamheten högre betyg än riket.

Medarbetarperspektivet

Den mer vårdtunga situationen på Vobo ställer större krav på kompetens och kontinuitet, i att möta

äldre och anhöriga i svåra situationer, ibland med mycket korta tidsperspektiv. Det kräver närvarande enhetschefer, vilket varit fallet. Ingen enhetschef har slutat. Kontinuitet och utbildad omvårdnadspersonal finns. Verksamheten har stöd av planeringsledare med särskild kompetens i demenssjukdomar och anhörigstöd. En utvecklad samverkan med Almsåsgymnasiet har inneburit mer möjligheter att ta emot praktikanter.

Verksamhetsperspektivet

För verksamheten i stort har som ovan beskrivits vårdtyngd ökat. Under året har teknikbyte i dokumentationssystem genomförts. Byttorpsklint har temporärt övertagits i kommunal regi. Användandet av LEAN som grund i kvalitetsarbete har fortsatt, där de viktigaste beståndsdelarna är implementerad värdegrund, mätbara mål, att ha fokus på vad som är värdeskapande för de äldre, och personalens delaktighet.

Verksamhetens ekonomi

Kostnadsutveckling för egenproducerade Vård- och omsorgsboenden har mellan 2014 och 2015 varit 5,9 %. Volymökning mellan åren har varit 13,5% då Sanderökroken 2 ombyggs och ökat i platsantal, detta motsvarar 0,8% av kostnadsutvecklingen. Prisförändringen mellan åren är 66,3% vilket i stort härrörs till de 600 tkr som ökade kostnader övertag Byttorpsklint innebar, detta motsvarar 3,91% av kostnadsutvecklingen. Det ger en negativ effektivitetsförändringen mellan åren på 1,2% av den totala kostnadsutvecklingen. Verksamheten har inte fullt ut klarat att hantera tomma platser som är effekten av minskad efterfrågan, bestående över året. Framför allt på små enheter som geografiskt är mer avskilda är det än svårare, vilket blivit tydligt på Ekekullen i Sandhult och Ängsjöparken i Rydboholm.

Strategiska frågor

För att klara en god utveckling behöver verksamheten fortsätta att hålla i ett kvalitetssystem, och där är LEAN framgångsrikt. Fortlöpande kompetensutveckling, delaktighet och närvarande chefer är grunden. Boenden behöver vara av tillräcklig storlek för att variationer i efterfrågan ska kunna hanteras personellt och ekonomiskt. De gemensamma utrymmena behöver också ha tillräcklig storlek för att klara en god vardag, under året har mer personalresurser krävts när det inte varit så. Tillgång på utbildad personal, som stannar, är grundläggande förutsättningar för kvalitet.

4.3.2.2 Korttidsplatser

Ekonomiskt sammandrag

Tkr	Bokslut 2013	Bokslut 2014	Budget 2015	Bokslut 2015
Intäkt	12 406	12 495	12 628	12 443
Kostnad	-14 504	-13 941	-14 258	-14 751
Nettokostnad	-2 098	-1 446	-1 630	-2 308

Analys

Brukarperspektivet

Korttidsboende finns på Byttorpsklint, 10 somatiska platser, där verksamheten nästan fullt ut bedrivs som växelvård. På Fagersro finns 6 platser också med somatisk inriktning. Efterfrågan på korttid har minskat på båda enheterna efter sommaren 2015.

Medarbetarperspektivet

Personalkontinuiteten och kompetensen är hög på båda enheterna. Byttorpsklint har haft en "inhyrd" chef under våren. De fick en ordinarie chef i samband med att kommunen tog över driften av Byttorpsklints äldreboenden; en rekrytering av två enhetschefer gjordes för uppdraget både korttiden och äldreboendet.

Verksamhetsperspektivet

Bristande efterfrågan har skapat oro, och det har varit svårt att bedöma om den varit kort- eller långsiktig. På Byttorpsklint är inriktningen sk växelvård och där har efterfrågan varit konstant hög under flera år, fram till hösten -15. På Fagersro korttid har man under senare delen av hösten haft annan verksamhet i lokalerna.

Verksamhetens ekonomi

De två trygghetsplatserna på Fagersro utgör en budgeterad minuspost om 1 630 tkr då dessa täcks av kommunbidrag. Verksamheterna har en kostnadsutveckling mellan 2014 och 2015 om 6,0 %.

Volymförändringen mellan åren är 24,1% motsvarande 1,4% av kostnadsutvecklingen.

Prisförändringen mellan åren har varit 71,9% vilket motsvarar 4,3% av kostnadsutvecklingen. Denna prisförändring består till 2,5 % av ökning av personalkostnader och 1,75 % av övriga kostnader. Detta ger en negativ effektivitetsavvikelse om 0,2% av total kostnadsutveckling då man under andra halvan av året haft tomma platser som man inte lyckats att kompensera för.

Strategiska frågor

En större samordning av korttidsplatser behövs för att säkra en drift inom ekonomiska ramar.

4.3.2.2.3 Dagverksamhet

Ekonomiskt sammandrag

Tkr	Bokslut 2013	Bokslut 2014	Budget 2015	Bokslut 2015
Intäkt	4 740	5 043	5 193	5 791
Kostnad	-5 107	-4 905	-5 193	-5 770
Nettokostnad	-367	138	0	21

Analys

Brukarperspektivet

På Rundeln, Göta finns 15 platser och på Kvibergsgatan, Byttorp 10 platser för dagverksamhet för personer med demenssjukdom. Efterfrågan har under hela - 15 varit hög, och fler personer än platser har kunnat erbjudas vistelse. Kvaliteten för brukarna har ökat med mer kompetens hos närvarande enhetschef. Förutom att aktiviteterna har blivit fler, både i o utanför lokalerna, har samverkan med anhöriga blivit bättre.

Medarbetarperspektivet

Kontinuitet under året hos all personal.

Verksamhetsperspektivet

Verksamheterna har utvecklats markant under året, med effekt stor nöjdhetsgrad hos besökarna, anhöriga och personal.

Verksamhetens ekonomi

Dagverksamheterna har mellan åren 2014 och 2015 en kostnadsutveckling om 17,4 %. Volymförändringen mellan åren är 80,6% vilket motsvarar 14% av kostnadsutvecklingen. Prisförändringen har varit 89,1% motsvarande 15,5% av kostnadsutvecklingen där personal står för 6% och övriga kostnader för 9,5%. Den höga kostnadsutvecklingen i förhållande till den höga pris- och volymutvecklingen ger en positiv effektivitetsavvikelse om 12% av total kostnadsutveckling då man hanterat ökade volymerna utan att öka kostnaderna i samma utsträckning.

Strategiska frågor

Verksamheten behöver hög kompetens i bemötande och demenssjukdomar. Utvecklingen får inte

stanna av.

4.3.2.3 Intern service

4.3.2.3.1 Kyld mat

Ekonomiskt sammandrag

Tkr	Bokslut 2013	Bokslut 2014	Budget 2015	Bokslut 2015
Intäkt		6 681	6 506	6 506
Kostnad		-6 681	-6 506	-6 506
Nettokostnad		0	0	0

Analys

Brukarperspektivet

Antalet brukare som får kyld mat hemlevererad har minskat något under året.

Medarbetarperspektivet

Nytt avtal från och med mars 2016 kommer innebära förändrade leveransrutiner som i sin tur kommer att betyda viss anpassning av arbetsuppgifter och personalbemanning. Planering för detta pågår i verksamheten.

Verksamhetsperspektivet

Verksamheten har tagit över och förenklat administrativa processer såsom sammanställningar och beställningar vilka tidigare utförts av hemtjänstpersonalen. Förändringen kan bidra till ökad brukartid inom äldreomsorgen.

Ekonomiperspektivet

Budgetavvikelsen är efter året 0.

Nettokostnadsutvecklingen från år 2014 till 2015 blev -5,8 % då kostnaderna minskat mellan åren.

Varav:

Volymförändring: -14,6 % då antalet portioner har minskat vilket innebär att kostnaden som är volymbaserad har ökat.

Prisförändring: 7,9 % varav personal på 6,5 %, övrigt på 0,5 % och köpt verksamhet på 0,9 %

Effektivitetsförändring: Blev negativ med 0,9 %. Detta beror på att verksamheten inte har kunnat anpassa sig i samma utsträckning som volymerna har minskat.

4.3.2.4 Flyktingverksamhet

Ekonomiskt sammandrag

Tkr	Bokslut 2013	Bokslut 2014	Budget 2015	Bokslut 2015
Intäkt	15 007	15 709	6 671	7 851
Kostnad	-15 007	-15 709	-6 671	-7 851
Nettokostnad	0	0	0	0

Verksamheten övergick till Stadsdel Norr 2015-06-01.

Analys

Då verksamheten under året överfördes till SDN Norr hänvisas till deras analys av verksamheten.

5 Verksamhetsmått

5.1 Fritidsverksamhet

Verksamhetsmått	Årsutfall 2013	Årsutfall 2014	Budget 2015	Årsutfall 2015
Antal fritidsgårdar	6	6	6	6
Öppethållande timmar per vecka, fritidsgård	165	146	150	156
Öppethållande dagar per vecka	6	6	6	6

5.2 Kultur

Verksamhetsmått	Årsutfall 2013	Årsutfall 2014	Budget 2015	Årsutfall 2015
Antal folkbibliotek	5	5	5	5
Öppethållande timmar per vecka, folkbibliotek	177	183	172	172

5.3 Skola

5.3.1 Grundskola

Verksamhetsmått	Årsutfall 2013	Årsutfall 2014	Budget 2015	Årsutfall 2015
Antal elever från stadsdelen i grundskola	3 952	4 151	4 213	4 299

Verksamhetsmätt	Årsutfall 2013	Årsutfall 2014	Budget 2015	Årsutfall 2015
Antal individintegrerade elever från stadsdelen	10	8	6	6
Antal egna elever i fristående skola	607	645	715	709
Antal elever i stadsdelens skolor, ej kommungemensamma specialskolor	3 473	3 604	3 598	3 725
Antal elever i åk 1-3 i stadsdelens skolor, ej kommungemensamma specialskolor	1 297	1 358	1 332	1 418
Antal elever i åk 4-6 i stadsdelens skolor, ej kommungemensamma specialskolor	1 051	1 074	1 079	1 089
Antal elever i åk 7-9 i stadsdelens skolor, ej kommungemensamma specialskolor	1 125	1 172	1 187	1 218
Total produktionskostnad per elev i stadsdelens skolor, exkl skolskjutsar, kr	83 588	81 639	83 107	81 550
Kostnad för administration per elev i stadsdelens skolor, kr	5 029	5 810	7 213	5 958
Kostnad för skolmåltider per elev i stadsdelens skolor, kr	5 246	5 393	5 391	5 059
Kostnad för elevvård per elev i stadsdelens skolor, kr	3 109	2 730	2 984	3 400
Kostnad för lokaler per elev i stadsdelens skolor, kr	21 844	17 990	18 143	18 261
Kostnad för undervisning per elev i stadsdelens skolor, kr	41 322	43 811	43 643	43 090
Kostnad för elevassistenter per elev i stadsdelens skolor, kr	3 346	2 241	2 784	1 785
Kostnad för läromedel mm per elev i stadsdelens skolor, kr	2 929	2 984	2 257	3 299
Kostnad för skolbibliotek per elev i stadsdelens skolor, kr	763	679	691	699
Lokalyta per elev, m ²	17,16	13,87	14,2	13,75
Antal heltidslärare per 100 elever	8	8	8	8,1
Antal heltidslärare per 100 elever exkl. lärare i svenska som andraspråk	7,8	7,8	7,8	7,9
Antal elevvårdspersonal och elevassistenter per 100	1,5	1,1	1,2	1,1

Verksamhetsmätt	Årsutfall 2013	Årsutfall 2014	Budget 2015	Årsutfall 2015
elever				
Antal egna elever med skolskjuts	1 959	1 717	1 634	1 656

5.3.2 Förskoleklass

Verksamhetsmätt	Årsutfall 2013	Årsutfall 2014	Budget 2015	Årsutfall 2015
Antal elever från stadsdelen i förskoleklass	514	496	503	500
Antal elever i fristående verksamhet	32	38	50	39
Antal elever i stadsdelens förskoleklasser	464	446	427	459
Total nettokostnad per elev i stadsdelens förskoleklasser	34 514	45 814	46 797	39 589
Kostnad för personal per elev i stadsdelens förskoleklasser	23 387	27 351	29 649	24 020
Kostnad för lokaler per elev i stadsdelens förskoleklasser	5 642	10 639	10 813	10 050
Övriga kostnader per elev i stadsdelens förskoleklasser	5 485	7 824	6 336	5 448
Elever per heltid pedagogisk personal	17,8	18,6	17,8	20,2

5.3.3 Obligatorisk särskola

Verksamhetsmätt	Årsutfall 2013	Årsutfall 2014	Budget 2015	Årsutfall 2015
Antal elever i särskola	37	37	42	37

5.3.4 Fritidshem

Verksamhetsmätt	Årsutfall 2013	Årsutfall 2014	Budget 2015	Årsutfall 2015
Antal placerade barn från egen stadsdel.	1 671	1 686	1 710	1 690
varav barn i fristående verksamhet	179	175	180	184
Andel placerade barn som går i förskoleklass och åk 1-3, %	77	74	74	74
Andel placerade barn som går i åk 4-6, %.	13	17	12	13
Antal producerade platser i stadsdelen	1 344	1 312	1 400	1 348
Antal inskrivna barn i	1 452	1 473	1 474	1 465

Verksamhetsmåt	Årsutfall 2013	Årsutfall 2014	Budget 2015	Årsutfall 2015
stadsdelen				
Bruttokostnad per heltidsbarn, kr	31 465	39 189	40 699	41 680
Kostnad för personal per heltidsbarn, kr	22 462	23 571	24 846	25 544
Kostnad för lokaler per heltidsbarn, kr	3 570	10 495	9 808	10 110
Övriga kostnader per heltidsbarn, kr	5 432	5 123	6 045	6 027
Inskrivna barn per heltid pedagogisk personal	20,6	21,8	21,1	22

5.4 Förskola

5.4.1 Förskola

Verksamhetsmåt	Årsutfall 2013	Årsutfall 2014	Budget 2015	Årsutfall 2015
Antal placerade barn från egen stadsdel	2 210	2 256	2 294	2 294
varav barn i fristående verksamhet	184	186	195	184
varav barn i pedagogisk omsorg i stadsdelen	1	0	0	0
varav barn i enskild pedagogisk omsorg	1	4	6	6
Andel placerade egna barn i förskoleverksamhet, %	89	89	89	90
varav andelen placerade egna barn i förskola, %	89	89	89	90
varav andelen placerade egna barn i pedagogisk omsorg, %	0	0	0	0
Antal producerade platser i stadsdelen.	1 551	1 612	1 630	1 674
Antal inskrivna barn i stadsdelen.	1 988	2 034	2 070	2 104
Bruttokostnad per heltidsbarn, kr.	132 801	132 545	139 531	137 716
Kostnad för personal per heltidsbarn, kr.	89 864	92 036	99 473	95 871
Kostnad för lokaler per heltidsbarn, kr.	22 763	22 691	23 359	22 305
Övriga kostnader per heltidsbarn, kr.	20 175	17 818	16 698	19 540
Inskrivna barn per heltid	6,7	6,8	6,8	6,6

Verksamhetsmätt	Årsutfall 2013	Årsutfall 2014	Budget 2015	Årsutfall 2015
pedagogisk personal.				

5.4.2 Pedagogisk omsorg, upp till 5 år

Verksamhetsmätt	Årsutfall 2013	Årsutfall 2014	Budget 2015	Årsutfall 2015
Antal inskrivna barn i stadsdelens pedagogiska omsorg, upp till 5 år	0	0	0	0

5.4.3 Öppna förskolor

Verksamhetsmätt	Årsutfall 2013	Årsutfall 2014	Budget 2015	Årsutfall 2015
Öppethållande timmar per vecka	42	42	42	42
Antal öppna förskolor	2	2	2	2

5.5 Individ- och familjeomsorg för barn och ungdomar

5.5.1 Barn och ungdom 0-20 år

Verksamhetsmätt	Årsutfall 2013	Årsutfall 2014	Budget 2015	Årsutfall 2015
Antal aktualiserade barn och ungdomar	673	650	738	737
Andel aktualiserade av totala antalet 0-20-åringar, %	7,3	7	8	7,7

5.5.2 Öppenvård

Verksamhetsmätt	Årsutfall 2013	Årsutfall 2014	Budget 2015	Årsutfall 2015
Antal barn/ungdomar som är föremål för individuellt behovsprövade öppna insatser	212	212	228	264
Genomsnittlig nettokostnad per barn/ungdom i individuellt behovsprövade öppna insatser.	34 575	35 575	33 702	43 458

5.5.3 Familjehem

Verksamhetsmätt	Årsutfall 2013	Årsutfall 2014	Budget 2015	Årsutfall 2015
-----------------	----------------	----------------	-------------	----------------

Verksamhetsmätt	Årsutfall 2013	Årsutfall 2014	Budget 2015	Årsutfall 2015
Antal placerade barn/ungdomar,	65	67	67	70
Antal vård dygn per placerad	301	303	301	264
Nettokostnad per vård dygn, kr	744	736	993	862

5.5.4 Institutioner för 0-12-åringar

Verksamhetsmätt	Årsutfall 2013	Årsutfall 2014	Budget 2015	Årsutfall 2015
Antal placerade barn/ungdomar	5	11	11	11
Antal vård dygn per placerad.	151,2	15	15	132
Nettokostnad per vård dygn, kr.	3 742	3 994	4 388	1 363

5.5.5 Institutioner för 13-20-åringar

Verksamhetsmätt	Årsutfall 2013	Årsutfall 2014	Budget 2015	Årsutfall 2015
Antal placerade barn/ungdomar.	17	17	17	19
Antal vård dygn per placerad,	187	179	211	170
Nettokostnad per vård dygn, kr,	3 521	4 662	3 808	5 357

5.6 Äldreomsorg

5.6.1 Insatser i ordinärt boende

Verksamhetsmätt	Årsutfall 2013	Årsutfall 2014	Budget 2015	Årsutfall 2015
Antal brukare med hemtjänst, över och under 65 år	1 197	1 019	1 137	1 016
varav brukare över 65 år	1 128	946	1 081	941

5.6.2 Utförd tid

Verksamhetsmätt	Årsutfall 2013	Årsutfall 2014	Budget 2015	Årsutfall 2015
Total utförd tid i egen regi hos brukare, timmar	142 003	141 980	129 540	150 051
Tid som utförs av extern utförare hos brukare enligt hemtjänstvalet, timmar	43 182	51 584	50 400	58 850

Verksamhetsmätt	Årsutfall 2013	Årsutfall 2014	Budget 2015	Årsutfall 2015
Brukartid, %	54,2	56,1	60	55,4
Bruttokostnad per utförd timma hos brukare interna utförare, kr	594	571	601	582

Vid byte av IT-system har definition, vad som skall ingå i, begreppet "Utförd tid" ändrats. Detta gör att utfallet 2015 inte kan jämföras med årets budget eller tidigare års utfall. Systembyte har skett succesivt staden vilket försvårar jämförelsen mellan olika stadsdelar.

5.6.3 Matdistribution

Verksamhetsmätt	Årsutfall 2013	Årsutfall 2014	Budget 2015	Årsutfall 2015
Antal personer med matdistribution	255	321	210	239
varav antal personer med kyld mat	91		210	239
varav antal personer med varm mat	164		0	0

5.6.4 Vård- och omsorgsboende med hemtjänst

Verksamhetsmätt	Årsutfall 2013	Årsutfall 2014	Budget 2015	Årsutfall 2015
Antal köpta platser.	11	13	11	12
Antal producerade platser (lägenheter) i egen stadsdel.	0	0	0	0

5.6.5 Vård- och omsorgsboende med heldygnsomsorg

Verksamhetsmätt	Årsutfall 2013	Årsutfall 2014	Budget 2015	Årsutfall 2015
Antal köpta platser	248	269	255	267
Antal producerade platser (lägenheter) i egen stadsdel	258	261	260	263
Antal entreprenadplatser	86	86	86	86

5.6.6 Korttidsvård

Verksamhetsmätt	Årsutfall 2013	Årsutfall 2014	Budget 2015	Årsutfall 2015
Antal producerade korttidsplatser	18	18	18	18
Antal belagda dygn med korttidsvård	5 845	5 713	6 044	3 952
Bruttokostnad per vård dygn, kr	2 221	2 413	2 207	2 459
Antal köpta dygn med	12 767	8 898	6 840	7 576

Verksamhetsmätt	Årsutfall 2013	Årsutfall 2014	Budget 2015	Årsutfall 2015
korttidsvård, för egna stadsdelsinvånare				
Antal personer från stadsdelen med korttidsvård	250	202	222	213
Antal dygn per person med korttidsvård	51	44	43	29

5.6.7 Övrigt

Verksamhetsmätt	Årsutfall 2013	Årsutfall 2014	Budget 2015	Årsutfall 2015
Trygghetstelefoner	998	1 019	1 025	1 069
Antal hemvårdsbidrag	100	90	70	120

5.7 Egen organisation

Verksamhetsmätt	Årsutfall 2013	Årsutfall 2014	Budget 2015	Årsutfall 2015
Andel personer som har heltidsanställningar.	76,2	97,1	80	95

Efter beslutet om heltid för alla är det endast medarbetare med sjukersättning som inte har heltidsanställningar. De motsvarar knappt 3 % av de anställda.

6 Investeringar

Investeringsprojekt

Tkr	Godkänd utgift	Utgift tom 2014	Utgift 2015	Återstår
Kristinebergsskolan, skola o fritidshem, inventarier	6 600		5 061	1 539
Kristinebergsskolan, kost o lokalvård, inventarier	176		176	0
Förskolor, inventarier	Ej spec			
	6 776		5 237	1 539

Analys

I Borås stads budget 2015 är 1 100 tkr upptaget för inventarieinköp för expansion av förskoleverksamhet. SDN Väster har finansierat anskaffning till utbyggd förskola Ängsjögården inom driftbudgeten och ej utnyttjat de avsatta investeringsmedlen.